

QUICKSCAN SOORTEN WET NATUURBESCHERMING

Update N273 Soesterberg

Ref.: NL202020508.005-R23-63
27 januari 2023

Provincie Utrecht

Contactpersoon Dhr. J. van Cruijningen
Adres Postbus 80300
3508 TH UTRECHT

RPS advies- en ingenieursbureau bv

Projectreferentie NL202020508.005-R23-63
Versie Concept V.1
Totaal aantal pagina's 38

In verband met digitale verwerking van deze rapportage ontbreekt de handtekening. Dit rapport is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

Projectleider: Jan Janse
Adviseur/auteur: Jasper Willemsen
Controleur: Kirsten Maartense

Dit rapport is vertrouwelijk. Geen enkel deel van dit rapport mag aan derden openbaar worden gemaakt zonder schriftelijke toestemming van RPS advies- en ingenieursbureau bv of van de opdrachtgever. Alleen aan het originele complete rapport kunnen rechten worden ontleend. Dit rapport mag UITSLUITEND in zijn geheel worden gereproduceerd.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel van het onderzoek	5
1.3	Onderzoeksvragen	6
1.4	Leeswijzer	6
2	PROJECTOMSCHRIJVING	7
2.1	Plangebied	7
2.2	Werkzaamheden en planning	9
3	WERKWIJZE QUICKSCAN SOORTEN.....	10
3.1	Bureaustudie	10
3.2	Veldbezoek.....	10
3.3	Effectanalyse voorgenomen ingreep.....	11
3.4	Maatregelen	11
4	AANWEZIGE EN TE VERWACHTEN SOORTEN	12
4.1	Vaatplanten	12
4.2	Mossen en korstmossen	13
4.3	Grondgebonden zoogdieren	14
4.4	Vleermuizen	17
4.5	Vogels	18
4.6	Reptielen	21
4.7	Amfibieën	22
4.8	Vissen.....	23
4.9	Ongewervelde diersoorten	24
5	EFFECTANALYSE	26
5.1	Grondgebonden zoogdieren	26
5.2	Vleermuizen	28
5.3	Vogels	29
5.4	Hazelworm	29
5.5	Levendbarende hagedis.....	30
5.6	Rugstreepad.....	30
5.7	Teunisbloempijlstaart	30
5.8	Overzicht van de in het plangebied aanwezige beschermde natuurwaarden	31
6	VOORZORGSMAATREGELEN EN EWP	33
6.1	Voorzorgsmaatregelen	33
6.2	Ecologisch Werkprotocol.....	35
7	CONCLUSIE EN ADVIES.....	36
7.1	Conclusie.....	36
7.2	Nadere onderzoeken.....	37
8	BRONNEN	38

BIJLAGEN

1. Natuurwetgeving
2. Foto's plangebied
3. Kaarten nieuwe situatie N273 met maatregelen

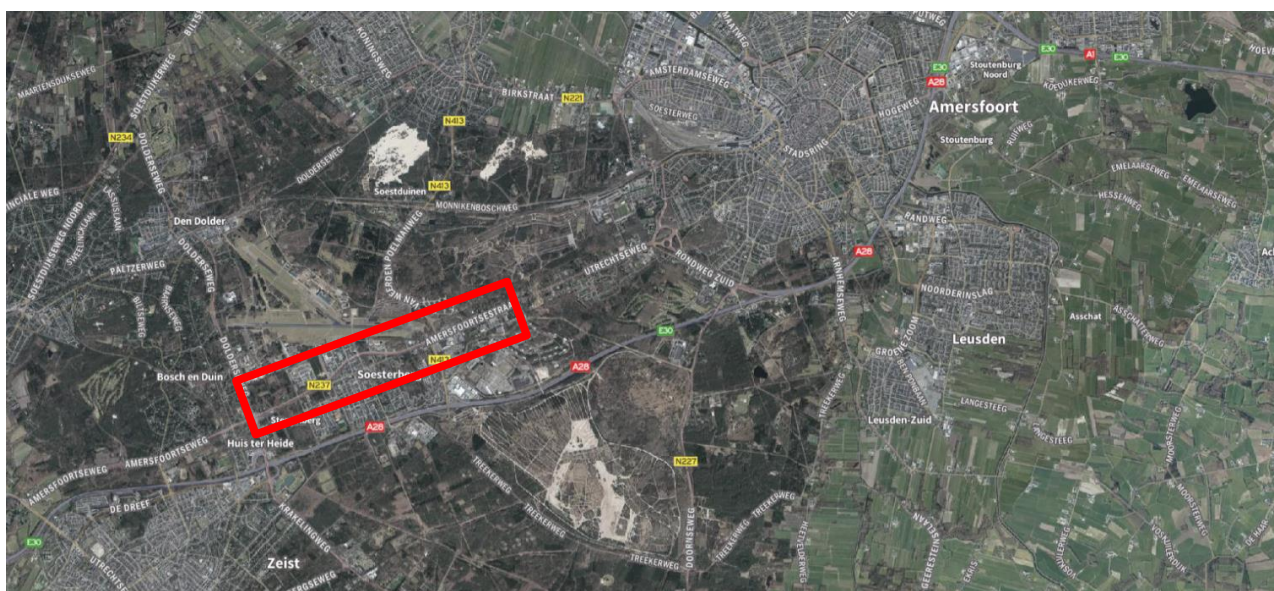
1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Provincie Utrecht is voornemens om de N273 bij Soesterberg te gaan aanpassen. Hierbij zullen werkzaamheden aan zowel de N273 worden uitgevoerd als aanpassingen aan de parallel gelegen fietspaden.

In april 2019 is door Ecoresult een quickscan soorten uitgevoerd, verslag met referentienummer ER20190321v01. Omdat de provincie Utrecht een update wil van de quickscan is RPS gevraagd om een update te doen van het onderdeel soorten.

In figuur 1.1 is de locatie van het plangebied weergegeven.

1.3 Onderzoeksvragen

Het aanpassen en herinrichten van de N273 bij Soestereberg met de daarbij behorende werkzaamheden kan gevolgen hebben voor de ter plaatse voorkomende beschermde flora en fauna. Mogelijk worden daarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden.

De onderzoeksvragen zijn als volgt:

1. Welke beschermde soorten zijn binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden aanwezig of op basis van de aanwezige biotopen niet uit te sluiten?
2. Is aanvullend soortgericht onderzoek noodzakelijk om te kunnen vaststellen of beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden aanwezig zijn? Zo ja, voor welke soorten?
3. Welke effecten ondervinden de aanwezige en te verwachten beschermde soorten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep, betreft het hier negatieve effecten die leiden tot overtreding van verbodsbepalingen?
4. Welke voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen om negatieve effecten te voorkomen en daarmee overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen?
5. Moeten maatregelen worden genomen om negatieve effecten te mitigeren of te compenseren?
6. Is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk?

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de ligging van het plangebied beschreven en de werkzaamheden die uitgevoerd worden. In hoofdstuk 3 is de onderzoeksmethode beschreven. In hoofdstuk 4 wordt de soortenanalyse beschreven van de soorten die verwacht worden en welke soorten waargenomen zijn tijdens het veldbezoek. In hoofdstuk 5 wordt de effectanalyse besproken, in hoofdstuk 6 zijn voorzorgsmaatregelen beschreven die noodzakelijk zijn om de werkzaamheden uit te voeren zonder overtreding op de verbodsbepalingen en het opstellen van een EWP (Ecologisch Werkprotocol) en tot slot hoofdstuk 7 waar de conclusies en vervolgstappen beschreven zijn.

2 PROJECTOMSCHRIJVING

2.1 Plangebied

Het plangebied is gelegen ten noorden van Soesterberg en is onderdeel van de N273 die van Huis ter Heide naar Soesterberg loopt. Het plangebied is gelegen in de gemeente Soest en Zeist in de provincie Utrecht.

De Amersfoort coördinaten van het plangebied zijn: 149-460, 149-459, 148-459, 147-459, 147-458 & 146-458.

In afbeelding 2.1 is een korte impressie weergegeven van het plangebied. In figuur 2.1 is de ligging van het plangebied weergegeven op een luchtfoto. In figuur 2.3 is het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

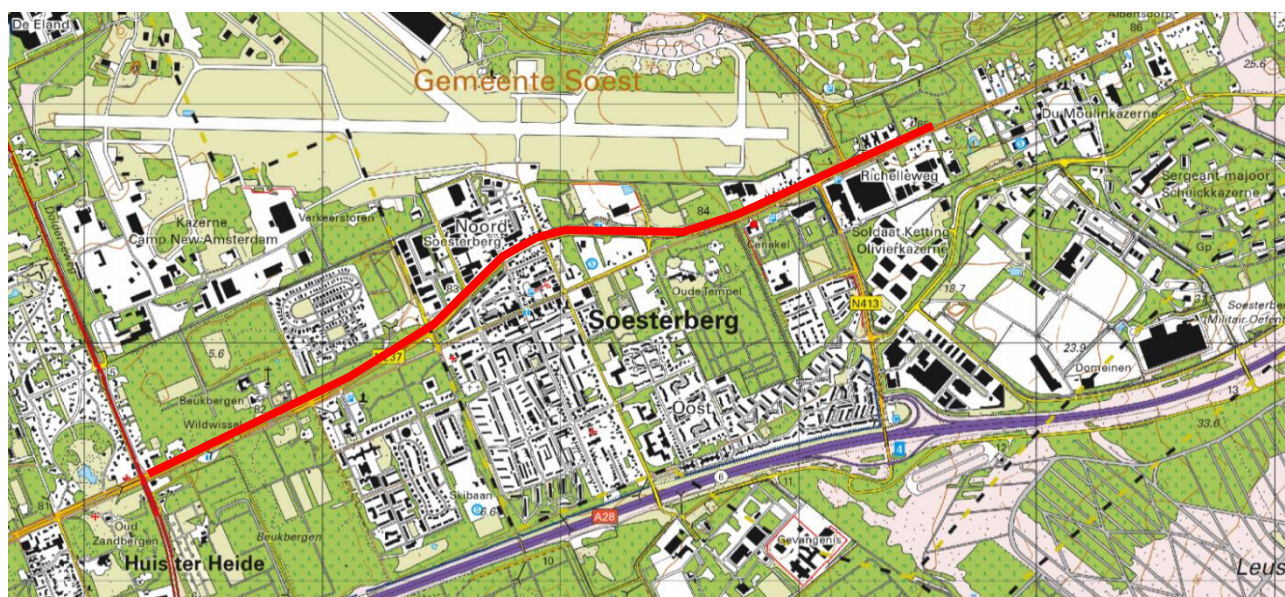

afbeelding 2.1: impressie plangebied

1) oostelijk deel plangebied 2) centraal gedeelte plangebied 3) westelijk deel plangebied bij natuurbrug

figuur 2.1: locatie plangebied op een luchtfoto (rode lijn). Bron: <https://app.pdok.nl/>

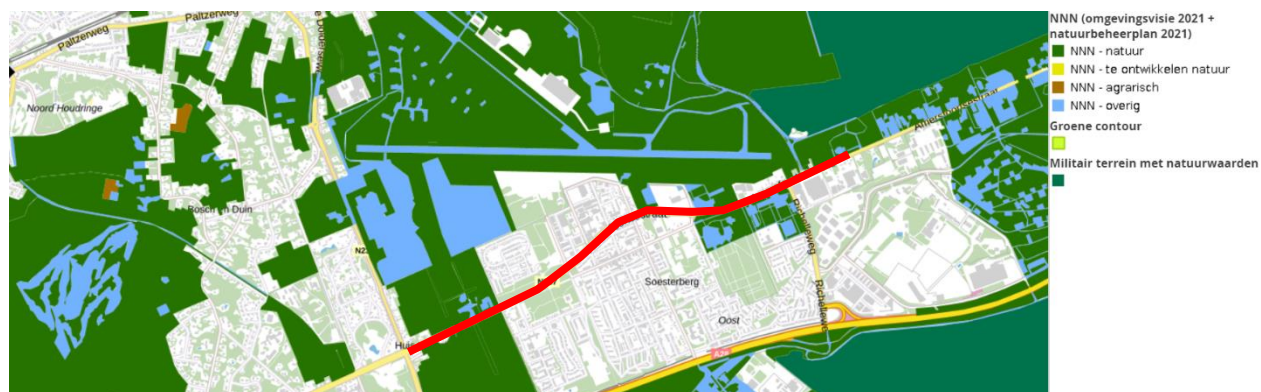

figuur 2.3: locatie plangebied op een topografische kaart (rode lijn). Bron: <https://app.pdok.nl/>

Het plangebied is gelegen in een bosrijk gebied. Zowel ten noorden als zuiden van het plangebied is natuur aanwezig in de vorm van bossen en de voormalige vliegbasis Soesterberg met zijn open graslanden en heideterreinen. Centraal gelegen in het plangebied ligt Soesterberg een dorp in de gemeente Soest. Grotere dorpen en steden zoals Soest, Amersfoort en Utrecht liggen respectievelijk ten noorden, oosten en westen van het plangebied.

Het plangebied zelf is een provinciale weg met langs de weg en fietspaden verschillende bomen in rijen. Er zijn geen watergangen of andere waterlichamen aanwezig in de omgeving. Langs de N273 zijn wel droge greppels gelegen. De wegbermen worden regelmatig gemaaid en bestaan vooral uit monotoon grasland.

Het plangebied is gelegen in NNN-gebied, zie figuur 2.4. Vooral aan de oostelijke en de westelijke kant van het plangebied is dit NNN-gebied gelegen. De N273 maakt zelf geen deel uit van de NNN. Rond het plangebied zijn geen Natura 2000-gebieden aanwezig.

figuur 2.4: ligging NNN-gebied(en) en opzichte van plangebied (rode lijn). Bron: <https://webkaart.provincie-utrecht.nl/>

2.2 Werkzaamheden en planning

In dit hoofdstuk worden de werkzaamheden beschreven. De werkzaamheden hebben betrekking tot het aanpassen en herinrichten van de N273. Hierbij moet aan de volgende onderdelen gedacht worden:

- Verbreden van fietspad (noord- en zuidkant).
- Mogelijk plaatsen verlichting langs zuidelijk fietspad (dit is ten tijde van schrijven niet zeker maar wordt wél meegenomen in de effectbeoordeling van dit verslag!). Deze is in de huidige situatie afwezig.
- Aanpassen zoals uitbreiden en mogelijk verplaatsen diverse in-/uitritten.
- Nieuw (geluid reducerend) asfalt leggen.
- Geluidsvoorzieningen plaatsen langs woningen. In welke vorm deze geplaatst wordt is ten tijde van het schrijven niet bekend.
- Verwijderen bestaande vluchtstrook.
- Onderhoudswerkzaamheden aan paden en weg.
- Onderhoudswerkzaamheden aan riolering.
- Onderhoudswerkzaamheden aan bestaande verlichting langs de N273.

De volgende werkzaamheden worden daarbij uitgevoerd:

- Af- en aanvoer van materieel.
- Verwijderen groen zoals ruigtes en verwijderen enkele bomen.
- Kort maaien van grasvelden en wegbermen.
- Overige voorzieningen zoals wegafzettingen.
- Inrichten werkterrein(en).
- Verwijderen bestaand asfalt.
- Aanbrengen nieuw asfalt.
- Grondwerkzaamheden ten behoeve van riolering en kabels.
- Plaatsen lantaarnpalen.
- Aanbrengen geluidsvoorzieningen.

Planning

Ten tijde van het schrijven is niet bekend in welke periode de werkzaamheden uitgevoerd worden. Daarnaast is ook niet bekend in welk tijdsbestek de werkzaamheden worden uitgevoerd.

3 WERKWIJZE QUICKSCAN SOORTEN

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden, wordt een bureaustudie uitgevoerd naar bestaande, beschikbare verspreidingsgegevens. Daarnaast vindt een veldbezoek plaats. In dit hoofdstuk is de werkwijze van de quickscan soorten beschreven.

3.1 Bureaustudie

Grote delen van Nederland zijn in de afgelopen jaren reeds onderzocht op aanwezige beschermde soorten. De gegevens afkomstig van deze onderzoeken worden grotendeels gepubliceerd in boeken (soortverspreidingsatlassen), rapportages of zijn op internet (o.a. Verspreidingsatlas NDFF) te raadplegen. Beschikbare gegevens in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn geraadpleegd.

Door deze bestaande verspreidingsgegevens te raadplegen, wordt inzicht verkregen in de aanwezige beschermde soorten in of in de directe omgeving van het plangebied.

De beschikbare gegevens zijn beoordeeld op de bruikbaarheid. Verspreidingsgegevens van vissen, amfibieën, reptielen, zoogdieren, vogels, insecten en weekdieren mogen maximaal 5 jaar oud zijn, planten maximaal 10 jaar. Hierbij gelden echter enkele uitzonderingen waardoor verspreidingsgegevens van sommige soorten niet ouder dan 1 of 3 jaar mogen zijn.

De bestaande gegevens worden veelal op uurhok- (5*5 km) of kilometerhokniveau (1*1 km) weergegeven. Een nadeel hiervan is dat dan nog niet met zekerheid bekend is of de betreffende planten- of diersoort ook daadwerkelijk in het plangebied voorkomt en wat de functie van het gebied is voor deze soort. Daarnaast kan het voorkomen dat gebieden niet onderzocht zijn (of slechts op enkele soortgroepen), of dat de verspreidingsgegevens niet beschikbaar zijn gesteld.

3.2 Veldbezoek

Inzicht in het voorkomen van beschermde soorten wordt verkregen door het uitvoeren van een oriënterend veldbezoek.

Het veldbezoek is uitgevoerd door ter zake kundige¹ ecologen van RPS. In het onderstaande overzicht is weergegeven door welke ecooloog en op welke datum het veldbezoek heeft plaatsgevonden. Daarbij zijn voor de volledigheid ook de weersomstandigheden vermeld (bron: www.knmi.nl).

tabel 3.1: uitgevoerd veldonderzoek met weersomstandigheden

Weersomstandigheden				Onderzoeker	Onderzoeken
Datum	Temp.	Windkracht	Omstandigheden	Ter zake kundige	Doel onderzoeken
17 januari 2023	±3 °C	2-3 Bft; ZW	Zonnig en onbewolkt	Jasper Willemsen	QS Soorten

¹ Een ecologisch deskundige is een persoon die in een bepaalde situatie en voor specifieke soorten gevraagd wordt te adviseren en/of begeleiden, en daarbij aantoonbare ervaring en kennis heeft. De persoon voldoet aan één of meerdere eisen die door het Ministerie van LNV zijn gesteld aan een ter zake kundige. RPS is daarnaast lid van de Branchevereniging Netwerk Groene Bureaus.

Het veldonderzoek is op basis van zicht- en geluidswaarnemingen uitgevoerd. Daarbij is gebruik gemaakt van een verrekijker om in bomen en andere struiken te kunnen kijken waar mogelijk natuurwaarde aanwezig is. Daarnaast is met het veldbezoek een beeld verkregen van de aanwezige biotopen en het landgebruik van beschermde soorten in het plangebied. Met deze informatie is beoordeeld of de planten- en diersoorten die in de bestaande verspreidingsgegevens (zoals de NDFF) zijn genoemd, ook in het plangebied kunnen voorkomen of verwacht kunnen worden. Daardoor is het mogelijk de quickscan soorten in een periode van het jaar uit te voeren waarin niet alle soortgroepen aanwezig of actief zijn.

3.3 Effectanalyse voorgenomen ingreep

Met de verzamelde gegevens uit de bureaustudie en het veldbezoek is beoordeeld of de voorgenomen ingreep (voor zover bekend voor een deelgebied) leidt tot negatieve effecten op de aanwezige en/of te verwachten beschermde soorten en hun leefgebied. In hoeverre het mogelijk is om een complete effectanalyse te maken, is afhankelijk van de volledigheid en bruikbaarheid van de beschikbare verspreidingsgegevens en duidelijkheid over de uit te voeren werkzaamheden en uitvoeringsplanning.

In deze analyse zijn de effecten zowel op de korte termijn (ten tijde van de werkzaamheden) als op de lange termijn (na afloop van de ingreep) meegenomen. Vervolgens is beoordeeld of overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming aan de orde is.

3.4 Maatregelen

Negatieve effecten op beschermde planten en dieren dienen zo veel mogelijk te worden voorkomen. Indien negatieve effecten door de voorgenomen effecten aan de orde zijn, worden in eerste instantie voorzorgsmaatregelen opgenomen om de negatieve effecten alsnog te voorkomen.

Wanneer voorzorgsmaatregelen niet afdoende zijn om overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen, dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen in een aparte natuurtoetsrapportage opgenomen te worden.

4 AANWEZIGE EN TE VERWACHTEN SOORTEN

Hieronder is beschreven welke beschermde of bedreigde soorten in het gebied voorkomen of verwacht kunnen worden. Onderstaande is het resultaat van de bureaustudie en het veldonderzoek.

Afhankelijk van in welke periode van het jaar het veldonderzoek heeft plaatsgevonden, is het mogelijk om per soort aan te geven wat de functie van het plangebied is voor de soort (bijvoorbeeld leef-, voortplantings- en/of foerageergebied). In bijlage 2 zijn enkele foto's weergegeven van het plangebied.

Voor het plangebied is per soortgroep eerst vermeld welke waarnemingen van soorten bekend zijn vanuit de NDFF. Vervolgens is beschreven welke soorten (en/of sporen en geluiden) tijdens het veldbezoek zijn waargenomen.

Op basis van de aanwezige biotopen wordt tot slot aangegeven voor welke soorten het plangebied een functie heeft, bijvoorbeeld als voortplantingsbiotoop, winterbiotoop of onderdeel van een groter foerageergebied.

4.1 Vaatplanten

tabel 4.1: gegevens NDFF, verspreidingsgegevens en waargenomen soorten tijdens het veldonderzoek

<i>Waarnemingen NDFF</i>	Geen NDFF-waarnemingen gemeld.
<i>Verspreidingsgebied (atlasblokken)</i>	Karhuizeranjer.
<i>Waargenomen soorten (veldbezoek)</i>	<i>Kruiden en grassen:</i> glanshaver, gewone paardenbloem, madeliefje, Engels raaigras, straatgras, grote teunisbloem, buntgras, hertshoornweegbree, smalle weegbree, grote weegbree, riet, duinriet. <i>Bomen en struiken:</i> zomereik, grove den, Amerikaans krentenboompje, sleedoorn, gewone vlier, zwarte els. <i>Exoten:</i> geen exoten waargenomen in en direct rondom het plangebied.

Tijdens het veldonderzoek zijn alleen algemeen in Nederland voorkomende soorten waargenomen. Deze soorten zijn in tabel 4.1 opgenomen.

In het plangebied is een lage vegetatie aanwezig met een hoogte tot maximaal 50 centimeter. De wegenbermen en de graslanden worden voor de verkeersveiligheid regelmatig gemaaid en daarmee wordt het kort gehouden. Rond de stamvoet van de bomen staan meerdere hoge grassen. Dit komt omdat de maaibalk niet tegen de boombast mag komen om beschadiging te voorkomen. In het plangebied zijn geen watergangen aanwezig waardoor er geen water- of ondergedoken planten aanwezig zijn. Wel zijn droge greppels aanwezig tussen de N273 en de fietspaden (weerskanten van N273).

In het plangebied zijn veel bomen aanwezig, zowel geplant in rijen (zie figuur 4.1) als in een bosje (zie figuur 4.2). De bomen hebben een leeftijd van 10 jaar of ouder. Op enkele plekken zijn recent bomen aangeplant. De hoogte van de bomen varieert van 8 tot 18 meter hoogte. De soorten die aangeplant zijn betreffen

algemeen in Nederland voorkomende soorten en kenmerkende soorten van zandgronden, soorten zoals grove den en zomereik.

figuur 4.1: bomen in rijen langs N273 en de aanwezige fietspaden

figuur 4.2: bos langs de N273 bij Soesterberg

In het plangebied zijn geen braakliggende of open gronden aanwezig. Daarnaast zijn er ook geen heide-terreinen of waterrijke biotopen aanwezig.

Karhuizer anjer

Deze vaatplant komt voor in wegbermen, akkerranden, kalkgraslanden en open zanderige plekken bij dijken. De soort is vooral afhankelijk van kalkrijke omstandigheden. De soort wordt ook regelmatig in wegbermen uitgezaaid. De soort kan slecht tegen een intensief maaibeleid. De wegbermen in het plangebied worden wegens de verkeersveiligheid regelmatig gemaaid. Door deze omstandigheden wordt het voorkomen van karhuizer anjer in het plangebied uitgesloten.

Door de afwezigheid van geschikte omstandigheden zoals voedselarme kruidenrijke graslanden, moerassen en kalkgraslanden wordt het voorkomen van overige beschermde vaatplanten in het plangebied uitgesloten.

4.2 Mossen en korstmossen

tabel 4.2: gegevens NDFF, verspreidingsgegevens en waargenomen soorten tijdens het veldonderzoek

<i>Waarnemingen NDFF</i>	Geen NDFF waarnemingen gemeld.
<i>Verspreidingsgebied (atlasblokken)</i>	Geen waarnemingen van beschermde soorten gemeld.
<i>Waargenomen soorten (veldbezoek)</i>	<i>Mossen</i>: fijn laddermos, gewoon peermos, zilvermos, gewoon zijdemos, gewoon dikkopmos, gewoon muisjesmos en andere algemeen in Nederland voorkomende soorten. <i>Korstmossen</i>: ruw kronkelsteeltje, open rendiermos, rijpschildmos, witgestippeld schildmos, gewoon schildmos, bosschildmos, groot schildmos, muurzonnetje, muurschotelkorst, stoeprandvingermos, gewoon purperschaaltje en andere algemeen in Nederland voorkomende soorten.

Tijdens het veldonderzoek zijn algemeen voorkomende soorten waargenomen. In tabel 4.2 is weergegeven welke soorten zijn waargenomen.

Op asfalt en klinkers komen veel in Nederland algemeen voorkomende korstmossen voor. Daarnaast komen op de bast van zomereiken en berken meerdere soorten voor. Zeldzame soorten of Rode lijstsoorten komen vooral voor op 'bijzonder' substraten zoals turf, mergel en kalkrijke stenen. Deze substraten zijn niet aanwezig binnen het plangebied.

Door de afwezigheid van geschikte substraten zoals tufsteen, mergel en kalkrijke stenen worden beschermde mossen en korstmossen in het plangebied niet verwacht.

4.3 Grondgebonden zoogdieren

tabel 4.3: gegevens NDFF, verspreidingsgegevens en waargenomen soorten tijdens het veldonderzoek

<i>Waarnemingen NDFF</i>	Egel, konijn.
<i>Verspreidingsgebied (atlasblokken)</i>	Aardmuis, boommarter, bosmuis, bunzing, das, dwergmuis, dwergspitsmuis, eekhoorn, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, noordse woelmuis, ree, rosse woelmuis, steenmarter, veldmuis, vos, waterspitsmuis, wezel, woelrat.
<i>Waargenomen soorten (veldbezoek)</i>	Tijdens het veldonderzoek zijn geen exemplaren waargenomen. In het plangebied zijn meerdere holletjes, pootafdrukken en uitwerpselen van muizen waargenomen.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen exemplaren van grondgebonden zoogdieren waargenomen. In en rond het plangebied zijn meerdere sporen zoals uitwerpselen, pootafdrukken en bijtsporen waargenomen. Deze zijn van (verschillende) muizensoorten. Zie tabel 4.3 voor de mogelijke soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Algemene muizensoorten

Voor algemene muizensoorten is geschikt leefgebied aanwezig in het plangebied. In de wegbermen, graslanden, in de buurt van de woningen, bedrijven, ruigtes, onder bomen en in de buurt van de wortels van bomen en struiken is zowel foerageer-, voortplanting- als leefgebied aanwezig. Het voorkomen van algemene muizensoorten kan in en rond het plangebied niet uitgesloten worden.

Door de afwezigheid van watergangen en andere waterlichamen, veenmosrietlanden, natuurvriendelijke oevers en kruidenrijke vochtige tot natte weilanden is het voorkomen van zwaarder beschermde muizensoorten zoals noordse woelmuis en waterspitsmuis uitgesloten.

Kleine marterachtigen

Onder kleine marterachtigen vallen bunzing, hermelijn en wezel. Hermelijn en wezel komen voor in open terreinen zoals graslanden, weilanden en brede open wegbermen. Deze soorten plant zich voort in schuurtjes, onder houtstapels, houtrillen en in holtes van konijnen en muizen. Bunzing is een soort van bosrijke gebieden met bosvennen/-poelen en aan de rand van bossen in bosschages en in de buurt van struiken en ruigtes.

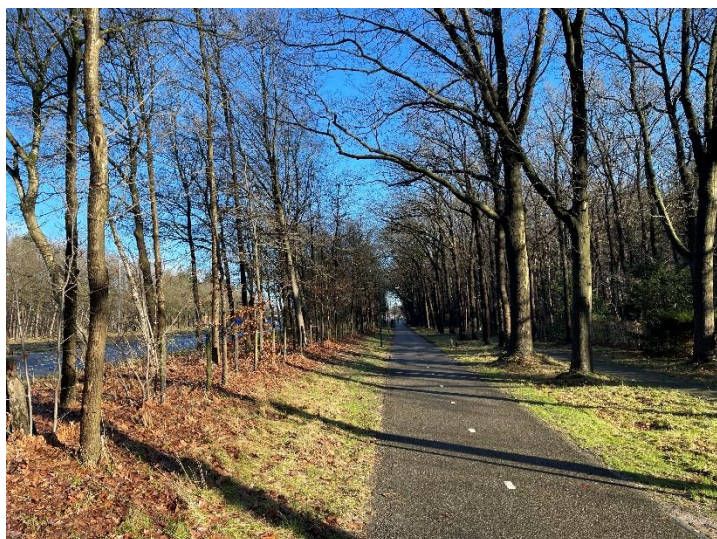
Het plangebied is geen onderdeel van een groot open gebied met graslanden. De wegbermen zijn niet breed en open. In het plangebied komen geen houtrillen en schuurtjes voor waar wezel en hermelijn in kunnen voortplanten. Daarnaast ontbreken grotere aaneengesloten dekking biedende vegetaties, zoals dichte struwelen in het plangebied. De bosschages langs de N237 zijn, door het ontbreken van een onderbegroeiing, te open om te functioneren als vaste rust- en verblijfplaats voor kleine marterachtigen. In de directe omgeving van het plangebied zijn geschikte voortplantingslocaties en overwinteringsgebieden niet aanwezig. Voormalig vliegbasis Soesterberg ligt op meer dan 1 kilometer afstand waar mogelijk wel wezel en hermelijn kunnen voorkomen. Dit gebied en het plangebied staan niet met elkaar in verbinding.

Het voorkomen van wezel en hermelijn in het plangebied kan door de afwezigheid van geschikte locaties uitgesloten worden als onderdeel van foerageer-, overwintering- en voortplantingsgebied.

Bunzing kan voorkomen in het plangebied. Het plangebied is onderdeel van een bosrijk gebied. Door de afwezigheid van houtstapels en geschikte holtes in en onder bomen en struiken wordt voortplantende bunzingen in het plangebied uitgesloten. In directe omgeving zijn wel geschikte voortplantingsplaatsen aanwezig. Deze liggen op ongeveer 250 meter afstand van het plangebied. Bunzingen foerageren ook in wegbermen. Het voorkomen van foeragerende en aanwezige bunzingen in het plangebied kan door geschikte foerageergebieden niet uitgesloten worden. Mogelijk kan de natuurbrug gebruikt worden als onderdeel van migratieroute van het ene leefgebied naar het andere leefgebied.

Boommarter en steenmarter

Zowel boommarter als steenmarter komen voor in bosrijke gebieden met veel oude bomen. Daarnaast komt de boommarter ook voor in stadsparken en leven beide soorten ook in de buurt van mensen op zolders van boerderijen en woningen. In het plangebied zijn geen woningen of bomen met holtes aanwezig. Deze zijn wel rond het plangebied waargenomen. Op meer dan 250 meter afstand zijn geschikte locaties waargenomen in de bossen rond het plangebied. Beide soorten foerageren ook in grasvelden en wegbermen nabij dichte vegetaties, zie figuur 4.3. Foeragerende boommarter en steenmarter kunnen in het plangebied niet worden uitgesloten.

figuur 4.3: locatie(s) waar boommarter en steenmarter kunnen foerageren

Egel

Egels komen voor in zowel bosrijk gebied als in steden en dorpen bij woningen. De soort foerageert in wegbermen, graslanden en langs bosranden. De soort plant zich voort in de buurt van woningen in schuurtjes en in bossen onder houtstapels en in holtes of ruimtes onder bomen en struiken. Overwinteren doet de soort op vorstvrije plekken bij schuurtjes, onder houtstapels en in houtrillen. In het plangebied zijn geen overwinteringsplekken en voortplantingslocaties aanwezig er zijn geen houtrillen, houtstapels en schuurtjes aanwezig. De wegbermen kunnen gebruikt worden om te foerageren maar door de verkeersdruk van de N273 wordt de soort hierbij verstoord. Voorkomen van foeragerende en aanwezige egels in het plangebied kan niet uitgesloten worden. Voortplantende en overwinterende egels in het plangebied wordt uitgesloten, deze plekken zijn buiten het plangebied wél aanwezig in de tuinen van Soesterberg welke op minder dan 50 meter afstand liggen van het plangebied.

Das

Deze soort komt voor in bosrijke gebieden met reliëf in het bos waar burchten gebouwd kunnen worden. Tegenwoordig komt de soort ook voor in weilandgebieden met goed vergraafbare grond. De soort foerageert in diverse gebieden van wegbermen tot aan weilanden maar ook in bossen en tussen bomenrijen. Tijdens het veldonderzoek zijn in het plangebied maar ook in de directe omgeving van het plangebied geen burchten van dassen waargenomen. Voortplantende dassen in het plangebied kan uitgesloten worden. Door de aanwezigheid van graslanden en wegbermen met gras en bomenrijen kunnen aanwezige en foeragerende dassen niet uitgesloten worden.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in bosrijke gebieden met zowel naald- als loofbomen. Ook komt de soort voor in parken in steden in stedelijk en bewoond gebied. De soort maakt bolvormige nesten in hoge bomen of er worden bestaande holtes in een boom gebruikt. In het plangebied zijn veel bomen aanwezig maar daar zijn tijdens het veldonderzoek geen bolvormige nesten waargenomen en holtes ontbreken. In de directe omgeving zijn wel bomen met holtes waargenomen, deze bomen liggen op minimaal 100 meter afstand in het bosrijke gebied van Sterrenberg ten zuiden van plangebied. Daarnaast is de N273 druk wat verstorend werkt op rustende, overwinterende en voortplantende eekhoorn. Wel kan het plangebied gebruikt worden als onderdeel van een groter foerageergebied. Voorkomen van foeragerende óf aanwezige eekhoorns kan niet uitgesloten worden.

Konijn en haas

Tijdens het veldonderzoek zijn geen holen van konijnen waargenomen en zijn geen slaapplekken van hazen ontdekt. Hazen komen voor in open gebieden met weilanden en graslanden. Het plangebied is niet open en er zijn geen weilanden aanwezig. Het voorkomen van hazen kan in het plangebied uitgesloten worden.

Konijnen komen ook voor in wegbermen en aan de rand van bossen. Tijdens het veldonderzoek zijn geen holtes waargenomen. Wel kunnen de wegbermen langs het plangebied gebruikt worden als onderdeel van een foerageergebied. Het voorkomen van foeragerende en aanwezige konijnen kan niet uitgesloten worden. Voortplantende konijnen worden wel uitgesloten door afwezigheid van holtes en goed vergraafbare grond.

Vos en ree

Tijdens het veldonderzoek zijn geen vossen en reeën waargenomen. Reeën komen voor aan randen van bosrijke gebieden maar ook in open landschappen zoals gras- en weilanden en heel soms in stedelijk gebied en in wegbermen. Reeën zoeken struiken en ruigtes op waarin ongestoord gerust kan worden. Door de aanwezigheid van graslanden en wegbermen kunnen foeragerende reeën niet worden uitgesloten. Voortplantende reeën kunnen wél uitgesloten worden door afwezigheid van bosrijke omstandigheden met dichte ondergroei.

Vossen leven zowel in natuurlijke omstandigheden als stedelijke omgevingen. Holtes worden in taluds en in de grond gemaakt. Geschikte holtes voor voortplantingsplaatsen zijn tijdens het veldonderzoek niet waargenomen. Mogelijk maakt het plangebied deel uit van een groot leefgebied van de vos. Foeragerende vossen kunnen niet worden uitgesloten in het plangebied.

4.4 Vleermuizen

tabel 4.4: gegevens NDFF, verspreidingsgegevens en waargenomen soorten tijdens het veldonderzoek

<i>Waarnemingen NDFF</i>	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger.
<i>Verspreidingsgebied (atlasblokken)</i>	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, kleine dwergvleermuis, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis.
<i>Waargenomen soorten (veldbezoek)</i>	Tijdens het veldonderzoek zijn geen vleermuizen waargenomen.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen vleermuizen waargenomen. Het onderzoek is overdag uitgevoerd en vleermuizen zijn alleen tijdens schemer- en nachtelijke uren actief waardoor aanwezige vleermuizen niet waargenomen zijn. Welke vleermuizen te verwachten zijn in en rond het plangebied, is weergegeven in tabel 4.4.

Verblijfplaatsen

Tijdens het veldonderzoek zijn in de directe omgeving van de N273 geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen waargenomen in de bomen in het plangebied. De aanwezige bomen hebben geen gaten, spleten of kieren waar vleermuizen in kunnen verblijven.

In het plangebied zijn geen woningen of andere bouwwerken aanwezig waarin vleermuizen kunnen verblijven.

In de omgeving zijn meerdere geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen waargenomen. De woningen bij Soesterberg langs de N273 en andere gebouwen rondom het plangebied hebben spleten, gaten en holtes waarin vleermuizen kunnen verblijven. Ook de bomen buiten het plangebied hebben meerdere geschikte verblijfplaatsen, door de aanwezigheid van geschikte gaten, spleten en holtes kan voorkomen van verblijvende vleermuizen rond en buiten het plangebied niet worden uitgesloten.

Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied kan uitgesloten worden.

Foerageergebied en (vaste) vliegroutes

Tijdens het veldonderzoek zijn meerdere potentieel geschikte foerageergebieden en potentiële (vaste) vliegroutes waargenomen in het plangebied die door vleermuizen gebruikt kunnen worden. Deze elementen zijn:

- Bomenrijen
 - N273.
 - Noordelijke en zuidelijke fietspaden.
- N273.
- Bosrand en bosschages.
- Wegbermen.

- Graslanden.
- Wandel- en fietspaden.
- Woningen en andere gebouwen Soesterberg.
- Verkeersborden.
- Ecoduct.

In afbeelding 4.1 zijn meerdere van deze lijnvormige structuren weergegeven. Tijdens het veldonderzoek kon niet worden vastgesteld of het plangebied onderdeel is van een (essentieel) foerageergebied en/of vliegroutes. Door de aanwezigheid van geschikte lijnvormige structuren zoals wegbermen, bomenrijen en verschillende paden en wegen in het plangebied kan niet worden uitgesloten dat er foeragerende of langsvliegende vleermuizen kunnen voorkomen in en rond het plangebied.

afbeelding 4.1 aanwezige lijnvormige structuren welke gebruikt kunnen worden door vleermuizen

1) bomenrij langs N273 bij Soesterberg 2) bomenrijen en wegberm langs fietspad en N273 3) ecoduct en middenberm N273

4.5 Vogels

Vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats

tabel 4.5: gegevens NDFF, verspreidingsgegevens en waargenomen soorten tijdens het veldonderzoek

Waarnemingen NDFF	Buizerd (overvliegend, geen nesten vermeld).
Waargenomen soorten (veldbezoek)	Buizerd (overvliegend, geen nesten waargenomen).

Tijdens het veldonderzoek is een overvliegende buizerd waargenomen in het centrale deel van het plangebied ter hoogte van voormalige vliegbasis Soesterberg en het dorp Soesterberg. Van deze soort of van andere vogelsoorten zijn geen jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats waargenomen in het plangebied. Ook rond het plangebied zijn van deze soorten geen nesten bekend. In tabel 4.5 zijn de waarnemingen uit de NDFF-database opgenomen.

In tabel 4.6 is weergegeven welke vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats zouden kunnen voorkomen in het rond het plangebied.

tabel 4.6: vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats en geschiktheid plangebied voor deze soorten.

	Waar- genomen	Nesten waargenomen	Geschikte nestlocaties	Geschikt leef- en foerageergebied
<i>Boomvalk</i>	Nee	Nee	Nee (wel buiten plangebied)	Ja
<i>Bosuil</i>	Nee	Nee	Nee (geen oude bomen met holtes)	Ja
<i>Buizerd</i>	Ja	Nee	Ja (geen nesten van deze soort waargenomen)	Ja
<i>Gierzwaluw</i>	Nee	Nee	Nee (geen woningen en andere bouwwerken aanwezig)	Ja
<i>Grote gele kwikstaart</i>	Nee	Nee	Nee	Nee
<i>Havik</i>	Nee	Nee	Ja (geen nesten van deze soort waargenomen)	Ja
<i>Huismus</i>	Nee	Nee	Nee (geen woningen en andere bouwwerken aanwezig)	Ja
<i>Kerkuil</i>	Nee	Nee	Nee	Nee
<i>Oehoe</i>	Nee	Nee	Nee	Nee
<i>Ooievaar</i>	Nee	Nee	Nee (geen kunstnesten aanwezig)	Nee
<i>Ransuil</i>	Nee	Nee	Nee (geen nesten van zwarte kraai of ekster aanwezig)	Ja
<i>Roek</i>	Nee	Nee	Nee (geen kolonies waargenomen in en rond plangebied)	Ja
<i>Slechtvalk</i>	Nee	Nee	Nee (geen hoge gebouwen aanwezig)	Ja
<i>Sperwer</i>	Nee	Nee	Nee (geen aaneengesloten bosrijk gebied)	Ja
<i>Steenuil</i>	Nee	Nee	Nee	Nee
<i>Wespendief</i>	Nee	Nee	Nee	Nee

In het plangebied zijn geen (hoge) gebouwen of andere bouwwerken aanwezig die door soorten zoals gierzwaluw, huismus en slechtvalk gebruikt kunnen worden. In de directe omgeving zijn in het dorp Soesterberg wel geschikte nestlocaties waargenomen voor huismus of gierzwaluw. Of van deze soorten in Soesterberg nesten aanwezig zijn kon tijdens het veldonderzoek niet worden vastgesteld.

In de aanwezige hoge bomen in en rond het plangebied zijn geen nesten van buizerd, havik, roek, sperwer en wespendief waargenomen. Of in de toekomst wél nesten van deze soort in het plangebied aanwezig kunnen zijn kon niet worden vastgesteld. Door geluid vanaf de N273 is er veel geluidsoverlast voor de

vogels, hierdoor is kan klein dat in deze soorten snel in de toekomst nesten kunnen maken. Het plangebied kan wel onderdeel uitmaken van een groter foerageergebied en als onderdeel van migratiegebied van deze soorten.

Dikke en oude bomen met grote holtes zijn niet waargenomen in het plangebied, waardoor geschikte nestplaatsen van bosuil uitgesloten zijn. In het plangebied zijn geen nesten van zwarte kraai of ekster aanwezig hierdoor worden broedende ransuilen uitgesloten in het plangebied. Buiten het plangebied zijn voor beide soorten wel geschikte nestlocaties waargenomen, deze liggen op ongeveer 100 meter afstand van het plangebied.

In en rond het plangebied zijn geen kunstnesten waargenomen voor soorten zoals ooievaar. Boerderijen en schuren met mogelijke kunstnesten zijn niet aanwezig die door kerkuil en steenuil gebruikt kunnen worden. Het voorkomen van nesten van ooievaar, steenuil en kerkuil kan hierdoor uitgesloten worden.

Door de aanwezigheid van ruigtes, open terrein, bomen en struiken is het plangebied wel geschikt voor foeragerende en migrerende vogels met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats zoals buizerd, havik, gierzwaluw, roek en ransuil. Mogelijk is het plangebied onderdeel van een groter foerageergebied of als onderdeel van migratieroute van verschillende soorten zoals hierboven benoemd.

Broedvogels

tabel 4.7: gegevens NDFF, verspreidingsgegevens en waargenomen soorten tijdens het veldonderzoek

Waarnemingen NDFF	Meerdere stad-, struweel-, water- en bosvogels gemeld.
Waargenomen soorten (veldbezoek)	Zwarte kraai, merel, pimpelmees, koolmees, kuifmees, zanglijster, houtduif, Turkse tortel, winterkoning, roodborst, wilde eend, blauwe reiger.

Tijdens het veldonderzoek zijn meerdere algemene broedvogels waargenomen. Zie tabel 4.7 voor de waargenomen soorten. In het plangebied zijn geen nesten van broedvogels waargenomen. Buiten het plangebied zijn meerdere nesten van broedvogels waargenomen. Ten tijde van het veldonderzoek is geconstateerd dat de nesten niet in gebruik zijn.

Bij enkele woningen die gelegen zijn in de buurt van de fly-over bij Soesterberg zijn nestkasten voor mezen waargenomen. Ten tijde van het veldonderzoek kon niet worden vastgesteld of de nesten gebruikt worden

Het plangebied is geschikt voor algemene broedvogels door de aanwezigheid van open terrein, struiken, bomen, ruigtes en graslanden. Het voorkomen van algemene broedvogels kan niet worden uitgesloten in het plangebied.

4.6 Reptielen

tabel 4.8: gegevens NDFF, verspreidingsgegevens en waargenomen soorten tijdens het veldonderzoek

<i>Waarnemingen NDFF</i>	Hazelworm, ringslang.
<i>Verspreidingsgebied (atlasblokken)</i>	Hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang, zandhagedis.
<i>Waargenomen soorten (veldbezoek)</i>	Tijdens het veldonderzoek zijn geen reptielen waargenomen.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen reptielen waargenomen, zie tabel 4.8. Uit de NDFF-gegevens komt naar voren dat meerdere beschermde reptielen voorkomen in en rond het plangebied. Om welke soorten het gaat zie tabel 4.8.

Ringslang

In het plangebied zijn geen waterlichamen aanwezig. De greppels langs de N273 stonden tijdens het veldbezoek droog en worden alleen nat tijdens hevige regenval en zijgt dan geleidelijk weg. Ringslang komt voor in waterrijke gebieden met sloten en kanalen met natuurvriendelijke oevers. Door afwezigheid van waterlichamen is voorkomen van ringslang in het plangebied uitgesloten.

Levendbarende hagedis

Deze soort komt voor in diverse biotopen, van dichtbegroeide wegbermen tot heideterreinen en aan de rand van graslanden en akkerlanden. De soort overwintert tussen houtstapels en in muizenholletjes. De eieren worden gelegd in open plekken in de vegetatie waar de eitjes door de zon goed opgewarmd kunnen worden. In het plangebied zijn geen open plekken met geschikt substraat aanwezig waar de eieren afgezet kunnen worden. Overwinteringsplaatsen zoals houtstapels zijn afwezig. Voortplantende en overwinterende exemplaren kunnen uitgesloten worden. Het plangebied is wel geschikt voor foeragerende en zonnende exemplaren, aanwezige levendbarende hagedissen in het plangebied kan niet uitgesloten worden.

Hazelworm

Deze beschermde soort komt voor in bosrijke gebieden met open plekken en aan de rand van bossen in heideterreinen en duingebieden. Hazelwormen overwinteren onder houtstapels, houtrillen en tussen wortels van struiken of holtes van muizen en konijnen. Het plangebied ligt in het leefgebied van hazelworm. De wegbermen worden regelmatig gemaaid waardoor geschikte voortplantingslocaties niet aanwezig zijn en er zijn geen houtstapels en struiken met holtes aanwezig waar de soort kan overwinteren. Aanwezigheid van hazelworm kan niet uitgesloten worden, voortplantingsplaatsen en overwinteringslocatie zijn niet aanwezig en hiervoor worden voortplantende en overwinterende hazelwormen uitgesloten.

Zandhagedis

Zandhagedissen komen voor op heideterreinen met stuifduinen, duinen en zeer open bossen op zandgronden. De wegbermen en graslanden langs de N273 zijn begroeid en er zijn geen heideterreinen of (stuif)duinen aanwezig. Door de afwezigheid van geschikte omstandigheden wordt voorkomen van zandhagedis in het plangebied uitgesloten. Geschikt leefgebied ligt op meer dan 500 meter afstand ten noorden van het plangebied. Er is geen verbinding tussen deze locaties en het plangebied omdat de soort niet via bosrijke gebieden van het geschikte terrein naar het plangebied verplaatst en tussen de geschikte locatie en het plangebied geen open terrein zoals een 'Lizardlane' met heide en open groen beschikbaar is.

Door afwezigheid van heideterreinen, oude muren en kades en hoogvenen wordt voorkomen van overige beschermde reptielen zoals gladde slang, adder en muurhagedis in het plangebied uitgesloten.

4.7 Amfibieën

tabel 4.9: gegevens NDFF, verspreidingsgegevens en waargenomen soorten tijdens het veldonderzoek

Waarnemingen NDFF	Bruine kikker, kleine watersalamander.
Verspreidingsgebied (atlasblokken)	Alpenwatersalamander (exoot), bastaard kikker, bruine kikker, gewone pad, heikikker, kamsalamander, kleine watersalamander, meerkikker, poelkikker, rugstreeppad.
Waargenomen soorten (veldbezoek)	Tijdens het veldonderzoek zijn geen amfibieën waargenomen.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen amfibieën waargenomen. In de periode waarin het veldonderzoek is uitgevoerd zijn de meeste amfibieën in winterrust. Hierdoor is de kans op het waarnemen van klein. Uit de NDFF-gegevens komt naar voren dat meerdere soorten in de omgeving van het plangebied kunnen voorkomen, zie tabel 4.9.

Algemene amfibieën

Voor algemene amfibieën zijn in het plangebied geen geschikte voortplantingslocaties aanwezig. Langs de N273 zijn geen watergangen of andere waterlichamen aanwezig, langs de provinciale weg liggen verschillende droge greppels waar geen permanent water aanwezig is (zie figuur 4.4). Het plangebied is niet geschikt als voortplantingslocatie.

In de wegbermen of direct langs de N273 zijn geen houtwallen, houtstapels of bladmateriaal aanwezig waartussen algemene amfibieën kunnen overwinteren. Overwinterende algemene amfibieën worden niet verwacht in het plangebied. Daarnaast liggen ander waterlichamen op meer dan 500 meter afstand van het plangebied af waardoor de kans op overwinterende algemene amfibieën in het plangebied wordt uitgesloten.

figuur 4.4: droge greppel langs N273 zonder water bedoelt voor (tijdelijke) opvang regenwater

Heikikker en poelkikker

Door de afwezigheid van heldere, waterplantrijke en licht stromende watergangen wordt de aanwezigheid van heikikker en poelkikker in het plangebied uitgesloten. Doordat geschikte leefgebieden van deze soorten op meer dan 500 meter afstand liggen worden overwinterende exemplaren in het plangebied niet verwacht en kunnen uitgesloten worden.

Alpenwatersalamander en kamsalamander

Beide beschermde salamanders komen voor in bosrijke en waterrijke gebieden met bosplassen, poelen en plassen. Daarnaast komen beide soorten ook voor in waterlichamen op heideterreinen. Kamsalamander heeft een voorkeur voor heldere en voedselrijke wateren terwijl alpenwatersalamander ook in troebele en licht vervuilde wateren kan voorkomen. Beide soorten overwinteren in bosrijk gebied onder struiken tussen wortels en onder houtstapels en houtrillen.

Alpenwatersalamander is mogelijk uitgezet of ontsnapt waardoor deze soort mogelijk niet inheems is voor het plangebied en de gebieden rond dit plangebied.

In het plangebied zijn geen watergangen aanwezig en bospoelen en plassen zijn hier ook afwezig. Ook in de directe omgeving ontbreken deze. Het plangebied heeft geen houtstapels en houtrillen waaronder overwinterd kan worden. Door de afwezigheid van geschikte voortplantingswateren en overwinteringslocaties wordt voorkomen van zowel alpenwatersalamander en kamsalamander uitgesloten.

Rugstreepad.

In de huidige situatie is het plangebied niet geschikt voor rugstreepad. Deze soort komt voor op zanderige gronden die goed vergraafbaar zijn zoals duinen en bouwterreinen. Deze omstandigheden zijn niet aanwezig in het plangebied. De grond is begroeid met gras of andere kruiden en er zijn geen plekken waarin rugstreepad kan graven om te verblijven en te overwinteren.

In de huidige situatie is het plangebied niet geschikt voor rugstreepad en kan daardoor in de huidige situatie uitgesloten worden. Tijdens de werkzaamheden kan door het uitvoeren van (graaf)werkzaamheden op meerdere locaties geschikt leefgebied van rugstreepad ontstaan.

4.8 Vissen

tabel 4.10: gegevens NDFF, verspreidingsgegevens en waargenomen soorten tijdens het veldonderzoek

Waarnemingen NDFF	Geen NDFF-waarnemingen gemeld.
Verspreidingsgebied (atlasblokken)	Grote modderkruiper.
Waargenomen soorten (veldbezoek)	Tijdens het veldonderzoek zijn geen vissen waargenomen.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen vissen gevangen, in het plangebied zijn geen watergangen of andere waterlichamen aanwezig. Uit NDFF-gegevens komt naar voren dat grote modderkruiper in de omgeving van het plangebied voorkomt, zie tabel 4.10.

In het plangebied zijn geen watergangen aanwezig. Langs de N273 zijn droge greppels aanwezig waar geen water in staat. Deze droge greppels worden gebruikt om overtollig water na regenbuien op te slaan. Deze greppels staan niet in verbinding met andere watergangen of waterlichamen.

Door de afwezigheid van water wordt het voorkomen van algemene vissensoorten máár ook het voorkomen van grote modderkruiper in het plangebied uitgesloten.

4.9 Ongewervelde diersoorten

tabel 4.11: gegevens NDFF, verspreidingsgegevens en waargenomen soorten tijdens het veldonderzoek

<i>Waarnemingen NDFF</i>	Kommavlinder.
<i>Verspreidingsgebied (atlasblokken)</i>	Grote vos, kommavlinder, platte schijfhoren, teunisbloempijlstaart, gevlekte witsnuitlibel.
<i>Waargenomen soorten (veldbezoek)</i>	Tijdens het veldonderzoek zijn geen ongewervelden waargenomen.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen beschermde ongewervelden gevangen of waargenomen in het plangebied. Ook zijn geen voorbijvliegende vlinders, libellen of kevers waargenomen. Uit NDFF-gegevens komt naar voren dat meerdere beschermde ongewervelden in de omgeving van het plangebied voorkomen, zie tabel 4.11.

In het plangebied zijn ruigtes, graslanden en struiken aanwezig. Hier komen verschillende algemene vaatplanten voor die door vlinders gebruikt kunnen worden als waardplant. Het open terreinen langs de paden en graslanden zijn geschikt voor ongewervelden zoals libellen om zich te kunnen opwarmen tijdens warme dagen. Door de aanwezigheid van ruigtes en graslanden kan het voorkomen van algemene ongewervelden zoals vlinders en libellen niet worden uitgesloten.

Grote vos

In het plangebied zijn geen waardplanten zoals wilg en populier aanwezig. Daarnaast zijn in het plangebied geen houtwallen en losliggend hout aanwezig waar grote vossen tussen kunnen overwinteren. Hierdoor wordt voorkomen van grote vos in het plangebied uitgesloten. Buiten het plangebied kan voorkomen van grote vos niet worden uitgesloten door de aanwezigheid daar van wilgen en populieren. Deze locaties liggen op verschillende afstanden ten noorden en zuiden op minimaal 100 meter afstand van het plangebied is de bossen.

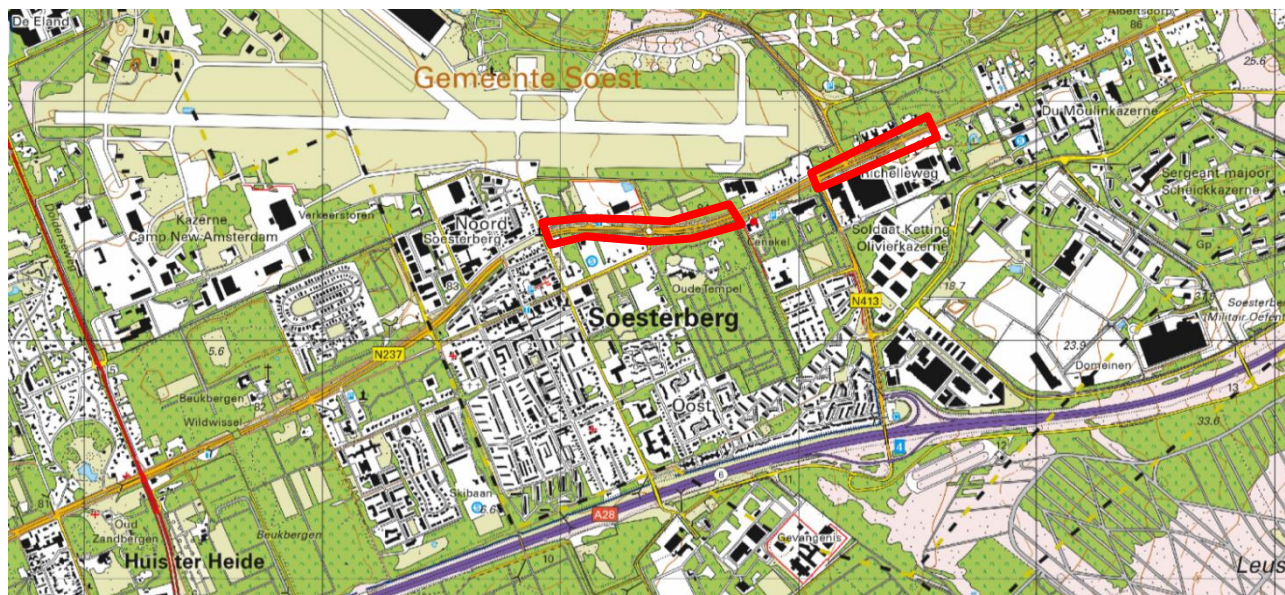
Kommavlinder

Ten noorden van Soesterberg zijn verschillende kommavlinders waarnemingen bekend uit de NDFF gegevens. Deze soort komt voor op schrale open tot zeer open graslanden op zandgronden en in (zee)duinen. Vaak in de buurt van heide. In het plangebied zijn de wegbermen en de graslanden sterk begroeid met verschillende grassen. In de bermen staan geen heideplanten of zijn open plekken aanwezig met flora van schrale graslanden. Door de afwezigheid van geschikte omstandigheden zoals schrale graslanden wordt voorkomen van kommavlinder in het plangebied uitgesloten. Buiten het plangebied zijn wel geschikte omstandigheden voor deze soort aanwezig deze liggen op minimaal 150 meter afstand van het plangebied.

Teunisbloempijlstaart

Deze nachtvlinder komt voor in open terreinen, langs dijken en langs wegbermen waar de waardplant teunisbloem aanwezig is. In het plangebied zelf zijn geen teunisbloemen waargenomen. Wel langs het plangebied komen vooral in het oostelijk gedeelte van de N273 teunisbloemen voor. In het westelijke gedeelte is de wegberm dicht begroeid met gras en lage kruiden en is er bosrijk gebied aanwezig waar teunisbloemen niet in groeien. Door de aanwezigheid van teunisbloemen in het oostelijke gedeelte buiten

het plangebied kan voorkomen van teunisbloempijlstaart specifiek in het oostelijke gedeelte niet uitgesloten worden. Zie figuur 4.5 voor de locatie.

figuur 4.5: geschikte locaties voor teunisbloempijlstaart (rood omlijnd)

Gevlekte witsnuitlibel

Deze beschermde libellensoort is een soort van heideterreinen, hoogvenen, bosvennen en waterrijke gebieden. In het plangebied zijn deze biotopen niet aanwezig. Het grasland en de wegbermen bevatten monotone omstandigheden en er zijn geen heideterreinen of waterrijke omstandigheden aanwezig. Door afwezigheid van geschikte omstandigheden kan voorkomen van gevlekte witsnuitlibel worden uitgesloten.

Platte schijfhoren

In het plangebied zijn geen waterlichamen aanwezig. De droge greppels langs de N273 bevatten geen water jaarrond en worden alleen gebruikt om overtollig water na regenbuien tijdelijk op te slaan. De greppels staan daarnaast niet in verbinding met andere waterlichamen. Door de afwezigheid van watergangen wordt voorkomen van platte schijfhoren uitgesloten. Ook in de directe omgeving is geen geschikt leefgebied aanwezig.

5 EFFECTANALYSE

De voorgenomen ruimtelijke ingreep kan effecten hebben op aanwezige beschermde soorten. Indien negatieve effecten aan de orde zijn, zowel op de korte (bij aanvang van de werkzaamheden) als op de lange termijn (na de uitvoering), zijn zij in dit hoofdstuk beschreven.

De soortgroepen *grondgebonden zoogdieren* (algemene muizensoorten, konijn, vos, ree, bunzing, boomarter, steenarter, das, egel, eekhoorn), *vleermuizen*, *algemene broedvogels*, *vogelsoorten met jaar rond beschermde voortplantings- of verblijfplaats*, *hazelworm*, *levendbarende hagedis*, *rugstreeppad* en *teunisbloempijlstaart* kunnen van de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten ondervinden. In dit hoofdstuk wordt beschreven welke negatieve effecten dit zijn.

5.1 Grondgebonden zoogdieren

Algemene grondgebonden zoogdieren

Door werkzaamheden kunnen rust- en voortplantingsplaatsen van onder andere algemene muizensoorten worden verstoord en kunnen exemplaren worden gedood. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is een klein deel van het foerageergebied van algemene grondgebonden zoogdieren tijdelijk minder geschikt. In de directe omgeving blijft geschikt leefgebied aanwezig waar de soorten naartoe kunnen vluchten tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Effecten op lange termijn worden niet verwacht omdat ondanks de verbreding van het fietspad er nieuwe wegbermen en grasvelden met begroeiing hiervoor terugkomen. Daarnaast zal in de omgeving alternatief foerageer- en leefgebied aanwezig zijn.

Voor algemene grondgebonden zoogdieren geldt in de provincie Utrecht een vrijstelling op het overtreden van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Mits maatregelen worden getroffen om onnodig leed en verstoring te voorkomen of te beperken, kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd zonder het aanvragen van een ontheffing voor deze zoogdieren. Voorzorgsmaatregelen zijn opgenomen in hoofdstuk 6.

Bunzing

Bunzings kunnen tijdens de werkzaamheden hinder ondervinden, door trillingen, geluiden en andere werkzaamheden in het plangebied. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is een deel van het foerageergebied van bunzings tijdelijk minder geschikt. In de directe omgeving van het plangebied blijft geschikt foerageergebied aanwezig waar de soorten naartoe kunnen vluchten tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Op korte termijn worden negatieve effecten verwacht door trillingen en geluiden van de werkzaamheden.

Negatieve effecten op voortplantende bunzing (wezel en hermelijn) worden niet verwacht omdat het plangebied niet geschikt is als voortplantingsgebied.

Effecten op lange termijn worden niet verwacht omdat ondanks de verbreding van het fietspad er nieuwe wegbermen en grasvelden met begroeiing hiervoor terugkomen. Daarnaast zal in de omgeving alternatief foerageer- en leefgebied aanwezig zijn.

Boomarter en steenarter

In het plangebied zijn geen geschikte voortplantingslocaties voor deze soorten waargenomen. Het plangebied zal mogelijk als foerageergebied worden gebruikt. Deze is tijdens de werkzaamheden tijdelijk niet

bereikbaar. In de omgeving is voldoende foerageergebied aanwezig waar de boommarters en steenmarters heen kunnen tijdens de werkzaamheden.

Op korte termijn wordt door trillingen, geluiden en bewegingen van materiaal hinder verwacht. Op lange termijn worden geen negatieve effecten verwacht omdat het plangebied niet dusdanig significant verandert waardoor het plangebied opnieuw gebruikt kan worden als foerageergebied.

Effecten op lange termijn worden niet verwacht omdat ondanks de verbreding van het fietspad er nieuwe wegbermen en grasvelden met begroeiing hiervoor terugkomen. Daarnaast zal in de omgeving alternatief foerageer- en leefgebied aanwezig zijn.

Egel

Foeragerende egels kunnen tijdens het foerageren gestoord worden en mogelijk worden gedood. Op korte termijn ondervinden egels hinder van de werkzaamheden door trillingen en geluiden van de werkzaamheden. Op lange termijn worden geen effecten verwacht omdat in de omgeving van het plangebied voldoende alternatief foerageer- en leefgebied aanwezig is. Daarnaast zal het plangebied na de werkzaamheden niet significant veranderen en komt er alternatief leefgebied voor egels terug.

Das

Burchten zijn niet aanwezig in het plangebied. Verstoring van voortplantende dassen kan hierdoor worden uitgesloten. Wel is het plangebied onderdeel van een groter foerageergebied, of dit een essentieel foerageergebied is kon niet worden vastgesteld. Dassen zijn nachttactieve dieren die vooral tijdens de schemering en nachtelijke uren actief is. Dit is buiten de periode waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd. Negatieve effecten op foeragerende dassen worden niet verwacht.

Heel zeldzaam worden dassen overdag waargenomen. Indien een das overdag wordt waargenomen kunnen de werkzaamheden hinderlijk zijn door geluiden en trillingen. Maar omdat dassen zeer zeldzaam overdag worden waargenomen worden deze effecten niet verwacht.

Effecten op lange termijn worden niet verwacht omdat ondanks de verbreding van het fietspad er nieuwe wegbermen en grasvelden met begroeiing hiervoor terugkomen. Daarnaast zal in de omgeving alternatief foerageer- en leefgebied aanwezig zijn.

Eekhoorn

In het plangebied zijn geen geschikte voortplantingslocaties van eekhoorn gevonden. Het gebied is niet geschikt voor voortplantende eekhoorns. Mogelijk is het plangebied onderdeel van een groter foerageergebied. Deze is tijdens de werkzaamheden tijdelijk niet bereikbaar. In de omgeving is voldoende foerageergebied aanwezig waarheen de eekhoorns heen kunnen tijdens de werkzaamheden.

Op korte termijn wordt door trillingen, geluiden en bewegingen van materiaal hinder verwacht. Op lange termijn worden geen negatieve effecten verwacht omdat het plangebied niet dusdanig significant verandert en er geen grote aantallen bomen worden verwijderd waardoor het plangebied opnieuw gebruikt kan worden als foerageergebied.

Effecten op lange termijn worden niet verwacht omdat ondanks de verbreding van het fietspad er nieuwe wegbermen en grasvelden met begroeiing hiervoor terugkomen. Er worden geen grote aantallen bomen verwijderd hooguit enkele. Daarnaast zal in de omgeving alternatief foerageer- en leefgebied aanwezig zijn.

5.2 Vleermuizen

Vaste rust- en verblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig. In de woningen en gebouwen langs het plangebied zijn geschikte locaties voor verblijfplaatsen waargenomen, aan deze woningen en gebouwen worden geen werkzaamheden uitgevoerd en liggen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Tijdens het veldonderzoek kon niet worden vastgesteld of vleermuizen aanwezig zijn buiten het plangebied. De bomen waar geschikte holtes aanwezig zijn liggen op meer dan 100 meter afstand van het plangebied en rond deze bomen worden geen ander bomen gekapt.

Foerageergebied en vaste vliegroutes

Tijdens het veldonderzoek is naar voren gekomen dat mogelijk meerdere vleermuizen gebruik maken van het plangebied als onderdeel van vliegroutes of foerageergebied. Soorten zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Deze maken mogelijk gebruik van de bomen in rijen, wegbermen en bebouwing ter hoogte van Soesterberg. De N273 zal niet direct gebruikt worden want daar is veel verlichting wat voor meerdere vleermuizen verstoring kan werken. Langs de onverlichte fietspaden aan vooral de zuidkant worden meer foeragerende vleermuizen verwacht door de afwezigheid van verlichting. Maar ook enkele delen van fietspaden aan de noordkant hebben (nog) geen verlichting.

In het plangebied dienen enkele bomen verwijderd te worden. Het gaat hier om individuele bomen en niet grote aantallen in bosrijk gebied of als onderdeel van bomenrijen. Hierdoor zullen geen grote gaten in de bomenrijen of bosrijk gebied ontstaan. Negatieve effecten worden niet verwacht. Op lange termijn worden ook geen effecten verwacht omdat lijnvormige structuren behouden blijven waardoor vleermuizen gebruik kunnen blijven maken van het plangebied ondanks de afwezigheid van enkele individuele bomen.

Ten tijde van het schrijven is niet bekend of deze fietspaden verlichting gaan krijgen. Daarom wordt in de effecten twee scenario's beschreven:

- Niet plaatsen verlichting fietspaden.
- Wel plaatsen verlichting fietspaden.

Niet plaatsen verlichting

Bij het niet plaatsen van nieuwe verlichting langs de fietspaden zullen er geen negatieve effecten op vleermuizen ontstaan op de lange termijn. Geen verlichting zal geen verstoring opleveren. Op korte termijn en tijdens de werkzaamheden kan breed uitstralende bouwverlichting in de actieve periode april tot en met november tussen zonsondergang en zonsopkomst verstoring werken. Bij werken buiten de actieve periode wordt geen verstoring verwacht op foeragerende en langsvliegende vleermuizen.

Nader onderzoek naar mogelijk essentiële vliegroutes en foerageergebied is niet noodzakelijk.

Wel plaatsen verlichting

Indien wel langs de fietspaden verlichting wordt geplaatst zal dit op lange termijn negatieve effecten kunnen hebben. De nieuwe verlichting kan verstoring werken en mogelijk essentiële vliegroutes en foerageergebied wordt verstoord en kan niet meer gebruikt worden. In hoeverre het plangebied onderdeel is van een essentieel foerageergebied of mogelijke essentiële vliegroutes kon tijdens het veldonderzoek niet worden vastgesteld.

Op korte termijn zijn de effecten hetzelfde als bij *niet plaatsen verlichting* waarbij bouwverlichting tijdens de actieve periode verstoring kan werken tussen zonsondergang en zonsopkomst.

Om na te gaan of het plangebied onderdeel is van een essentiële vliegroute of foerageergebied zal nagegaan moeten worden op welke manier het plangebied gebruikt wordt. Specifiek de fietspaden.

Indien verlichting wordt geplaatst langs de onverlichte fietspaden dient nader onderzoek naar mogelijke essentiële vliegroutes en foerageergebied uitgevoerd te worden.

5.3 Vogels

Algemene broedvogels

De aanwezige nesten in het plangebied raken mogelijk beschadigd of worden vernield door de uitvoering van de werkzaamheden. Geluidsoverlast kan broedvogels die deze nesten bezetten, verstoren. Het is nog niet bekend in welke periode van het jaar de werkzaamheden worden uitgevoerd. Het overgrote deel van de vogels broedt in de periode maart-juli met uitloop in augustus. Incidenteel kunnen vogels echter ook in de tweede helft van het jaar nog tot broeden komen en bij enkele vogelsoorten start de broedperiode reeds in januari of februari.

Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Deze verbodsbepalingen gelden te allen tijde, ongeacht de periode van het jaar. Om overtreding te voorkomen zijn voorzorgsmaatregelen opgenomen in hoofdstuk 6.

Vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats

Meerdere vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats maken gebruik van het plangebied als onderdeel van een groter leefgebied om te foerageren. Het foerageergebied wordt niet aangepast nog wordt het plangebied veranderd. Er zal geen functionele leefomgeving verloren gaan voor de vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats. Tijdens de werkzaamheden kunnen deze soorten worden gehinderd om te foerageren. Tijdens de werkzaamheden is voldoende alternatief leefgebied in de omgeving aanwezig waar vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats heen kunnen tijdens de werkzaamheden.

Enkele bomen worden gekapt, het gaat hier om individuele bomen en niet om grote hoeveelheden. Er blijven voldoende 'geschikte' bomen aanwezig waar soorten zoals havik, buizerd en sperwer hun nesten kunnen bouwen.

Negatieve effecten op lange termijn worden niet verwacht omdat in het plangebied geen nesten aanwezig zijn en deze door drukte van de snelweg en omliggende wegen niet verwacht worden.

5.4 Hazelworm

Hazelwormen maken gebruik van het plangebied als onderdeel van een grote leef- en foerageergebied. Overwinteringslocaties en voortplantingsplekken zijn in het plangebied niet aanwezig. Mogelijk wel buiten het plangebied maar deze locaties liggen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Op korte termijn worden negatieve effecten verwacht als aanwezige of foeragerende hazelwormen tijdens de werkzaamheden worden gestoord of mogelijk zelfs gedood. Trillingen, geluiden en verplaatsen van materiaal en materieel kan effecten hebben op de soort tijdens de actieve periode tussen april en oktober. Daarbuiten is de kans op foeragerende en aanwezige hazelwormen gering en is verstoring in die periode niet aan de orde. Voorzorgsmaatregelen (zie hoofdstuk 6) dienen genomen te worden om negatieve effecten op hazelworm te voorkomen tijdens de actieve periode.

Op lange termijn worden geen negatieve effecten verwacht omdat het plangebied na de werkzaamheden niet significant verandert en wegbermen en ruigtes onder bomen bestaan blijven. Op plekken waar verbreding van de fietspaden plaatsvindt zullen wegbermen kleiner worden maar er is in de omgeving voldoende foerageergebied aanwezig en in de nieuwe situatie zal er nieuw gras en ruigtes terugkomen.

5.5 Levendbarende hagedis

Het plangebied is mogelijk onderdeel van leef- en foerageergebied van levendbarende hagedis. Overwinteringslocaties en voortplantingsplaatsen zijn niet waargenomen en verstoring van deze locaties wordt niet verwacht. Mogelijk buiten het plangebied zijn deze locaties aanwezig maar deze vallen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Op plekken waar verbreding van de fietspaden plaatsvindt zullen wegbermen kleiner worden maar er is in de omgeving voldoende foerageergebied aanwezig en in de nieuwe situatie zal er nieuw gras en ruigtes terugkomen

De negatieve effecten die verwacht worden op zowel korte als lange termijn zijn gelijkwaardig aan die van hazelworm in hoofdstuk 5.4.

5.6 Rugstreepad

Bij aanwezigheid van een goed vergraafbare bodem, in de periode mei-september, is het mogelijk dat de rugstreepad het plangebied of delen daarvan koloniseert. Bij aanwezigheid van tijdelijke waterplassen kan de rugstreepad het plangebied gebruiken voor de voortplanting.

Daarnaast kan land- en winterbiotoop ontstaan bij aanwezigheid van goed vergraafbare grond en/of onder stenen, puin en ander materiaal wat een voldoende buffering biedt tegen weersinvloeden. Het wegnemen/ vernielen van eieren, het verstoren of doden van individuen en vernielen van voortplantingsplaats of rustplaatsen is niet toegestaan. Voorzorgsmaatregelen (zie hoofdstuk 6) dienen genomen te worden om negatieve effecten op rugstreepad te voorkomen.

5.7 Teunisbloempijlstaart

In het oostelijk deel van het plangebied zijn voor teunisbloempijlstaart geschikte waardplanten waargenomen. Namelijk verschillende soorten teunisbloem (*Oenothera* specs.). Van deze waardplanten kunnen mogelijk de rupsen gebruik maken in de periode van juni tot september. Alle waardplanten zijn net buiten het werkterrein van het plangebied waargenomen en de wegbermen worden regelmatig gemaaid waardoor voorkomen van de waardplanten net langs de N273 niet wordt verwacht.

Tijdens de werkzaamheden worden mogelijke waardplanten van de teunisbloempijlstaart worden verwijderd. De negatieve effecten worden verwacht in de periode juni tot september wanneer de larven op de waardplanten aanwezig zijn. Deze rupsen kunnen niet makkelijk de waardplanten verlaten waardoor er geen alternatief leefgebied gevonden kan worden. Imago's (volwassen vlinders) zijn mobieler en kunnen makkelijk het werkterrein verlaten en alternatieve locaties opzoeken waar wel teunisbloemen aanwezig zijn. Deze worden vooral van mei tot juni waargenomen. Worden de werkzaamheden uitgevoerd buiten de periode mei tot aan september dan worden geen negatieve effecten verwacht omdat de rups van de teunisbloempijlstaart overwintert in de strooisellaag die aanwezig is buiten het werkveld van de werkzaamheden.

Voorzorgsmaatregelen (zie hoofdstuk 6) dienen genomen te worden om negatieve effecten op teunisbloempijlstaart te voorkomen.

Op lange termijn worden geen negatieve effecten verwacht omdat de aard van het plangebied niet significant verandert. Daarnaast blijven wegbermen bestaan die na de werkzaamheden in de jaren erna gekolonialiseerd kunnen worden door teunisbloemen en andere kruidachtige.

5.8 Overzicht van de in het plangebied aanwezige beschermde natuurwaarden

Van de in tabel 5.1 opgenomen diersoorten mag, gezien het voorgaande, worden aangenomen of is met zekerheid vastgesteld dat zij binnen het plangebied voorkomen en welke functie het plangebied heeft voor deze soorten. In de laatste kolom is opgenomen welke vervolgstappen nodig zijn om een overtreding op de verbodsbepalingen in het kader van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

tabel 5.1: aangetroffen en te verwachten beschermde en/of bedreigde fauna

Nederlandse naam	Bescherming Wnb*	Functie plangebied	Vervolgstappen
Grondgebonden zoogdieren			
Algemene grondgebonden zoogdieren	AS, art 3.10 met vrijstelling vanuit Provinciale verordening	Potentiële rust- en voortplantingsplaats en foerageergebied	Voorzorgsmaatregelen nemen (zorgplicht)
Bunzing	AS, art 3.10 met vrijstelling vanuit Provinciale verordening	Verstoren foeragerende en aanwezige exemplaren	Voorzorgsmaatregelen nemen (zorgplicht)
Boommarter en steenmarter	AS, art 3.10	Potentieel foerageergebied als onderdeel van grote leefgebied	Voorzorgsmaatregelen nemen (zorgplicht)
Egel	AS, art 3.10 met vrijstelling vanuit Provinciale verordening	Potentieel foerageergebied als onderdeel van grote leefgebied	Voorzorgsmaatregelen nemen (zorgplicht)
Eekhoorn	AS, art 3.10	Potentieel foerageergebied als onderdeel van grote leefgebied	Voorzorgsmaatregelen nemen (zorgplicht)
Das	AS, art 3.10	Potentieel foerageergebied als onderdeel van grote leefgebied	Voorzorgsmaatregelen nemen (zorgplicht)
Vleermuizen			
Diverse soorten vleermuizen	HRL, art 3.5	Potentiële rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes buiten het plangebied in de woningen en gebouwen in Soesterberg	Voorzorgsmaatregelen nemen, zie hoofdstuk 6
Diverse soorten vleermuizen	HRL, art 3.5	Potentiële foerageergebieden en vaste vliegroutes	<i>Geen verlichting langs fietspad(en):</i> Voorzorgsmaatregelen nemen, zie hoofdstuk 6. <i>Wel verlichting langs fietspad(en):</i> Nader onderzoek

Nederlandse naam	Bescherming Wnb*	Functie plangebied	Vervolgstappen
Vogels			
Broedvogels	VRL, art 3.1	Potentiële rust- en voortplantingsplaatsen en foerageergebied	Voorzorgsmaatregelen nemen, zie hoofdstuk 6
Vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats	VRL, art 3.1	Potentiële rust- en foerageergebied	Voorzorgsmaatregelen nemen, zie hoofdstuk 6
Reptielen			
Hazelworm	AS, art 3.10	Potentieel foerageergebied als onderdeel van grote leefgebied	Voorzorgsmaatregelen nemen, zie hoofdstuk 6
Levendbarende hagedis	AS, art 3.10	Potentieel foerageergebied als onderdeel van grote leefgebied	Voorzorgsmaatregelen nemen, zie hoofdstuk 6
Amfibieën			
Rugstreeppad	HRL, art 3.5	Potentiële voortplanting- en foerageergebied	Voorzorgsmaatregelen nemen, zie hoofdstuk 6
Ongewervelden			
Teunisbloempijlstaart	HRL, art 3.5	Potentiële voortplanting- en foerageergebied	Voorzorgsmaatregelen nemen, zie hoofdstuk 6

* Artikel 3.1: soorten beschermd onder de Vogelrichtlijn, Artikel 3.5: soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn, Artikel 3.10: andere soorten (Nationaal beschermd)

6 VOORZORGSMATREGELEN EN EWP

6.1 Voorzorgsmaatregelen

Negatieve effecten op beschermde dieren dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen. In dit hoofdstuk zijn de voorzorgsmaatregelen opgenomen ter voorkoming van verstoring of schade aan beschermde natuurwaarden.

Het nemen van de onderstaande opgenomen voorzorgsmaatregelen is noodzakelijk om een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van *grondgebonden zoogdieren*, (*bunzing, boommarter, steenmarter, das, egel, eekhoorn*) *vleermuizen*, *algemene broedvogels*, *vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats*, *hazelworm*, *levendbarende hagedis*, *rugstreeppad* en *teunisbloempijlstaart* te voorkomen.

Voor de volgende soorten/soortgroep(en) dient vervolgonderzoek uitgevoerd te worden om de effecten van de werkzaamheden te analyseren. Het gaat om:

- *Vleermuizen*; foerageergebied en vaste vliegroutes (indien wel verlichting langs de (zuidelijk) fietspaden wordt geplaatst).

Werkzaamheden mogen pas uitgevoerd worden nadat de nadere onderzoeken zijn afgerond. Voor die tijd mogen er **géén** werkzaamheden worden uitgevoerd.

Zorgplicht en voorzorgsmaatregelen voor vrijgestelde soorten

Voor alle soorten, ongeacht bescherming via natuurwetgeving of niet, geldt te allen tijde de zorgplicht waarbij eenieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Voor soorten met een provinciale vrijstelling dienen voorzorgsmaatregelen te worden genomen om onnodig leed te voorkomen of te beperken. Een maatregel/maatregelen die hieraan invulling geeft is/zijn:

- Werken in één richting, zodat soorten de kans krijgen te vluchten naar een veilige omgeving.
- Voorafgaand aan verschillende werkzaamheden ecologische controle door een ter zake kundige ecooloog.
- Binnen het plangebied en werkgebied kort maaien van de aanwezige vegetatie (<10 cm) voorafgaand aan de start van de werkzaamheden. Hierdoor wordt beschutting voor broedvogels, ringslang, algemene amfibieën en algemene grondgebonden zoogdieren tijdelijk weggenomen. Voorafgaand aan het maaien dient gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedende vogels of andere soorten. Vrijkomend maaisel moet worden afgevoerd of geplaatst buiten het werkterrein.
- Werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare periode van verschillende soorten/soortgroepen. Deze kwetsbare periodes zijn zie tabel 6.1

tabel 6.1: kwetsbare periodes verschillende soorten/soortgroepen

Soort/Soortgroep	Jan	Feb	Ma	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
<i>Bunzing</i>												
<i>Boommarter en steenmarter</i>												
<i>Das</i>												
<i>Egel</i>												
<i>Eekhoorn</i>												
<i>Vleermuizen</i>												
<i>Broedvogels</i>												
<i>Hazelworm</i>												

Soort/Soortgroep	Jan	Feb	Ma	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
<i>Levendbarende hagedis</i>												
<i>Rugstreepad</i>												
<i>Teunisbloempijlstaart</i>												

kwetsbare periodes met rood aangegeven, met groen aangegeven niet kwetsbare periode

Broedvogels

Het verstoren van broedende vogels en het wegnemen of vernielen van eieren is niet toegestaan onder de Wet natuurbescherming. Een vaste broedperiode of -seizoen bestaat niet, de kans op aanwezigheid van broedende vogels is het grootst in de periode maart-augustus. De periode en duur van het broeden zijn afhankelijk van de vogelsoort en de weersomstandigheden.

Kapwerkzaamheden worden bij voorkeur uitgevoerd in de periode september-februari. De kans dat nesten dan in gebruik zijn, is in die periode minimaal. Voorafgaand aan het verwijderen van de begroeiing met aanwezige nesten dient een ter zake kundige ecooloog een controle uit te voeren op aanwezigheid van broedende vogels.

Om overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen, dienen de volgende voorzorgsmaatregelen te worden nageleefd:

- Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden moet het terrein gecontroleerd worden op de aanwezigheid van broedende vogels.
- Indien broedende vogels aanwezig zijn, zal in overleg met een ter zake kundige ecooloog worden bepaald welke afstand tot de broedlocatie aangehouden moet worden.
- Wanneer geen broedende vogels aanwezig zijn, kan het plangebied ongeschikt worden gemaakt door het verwijderen van de aanwezige vegetatie.
- Wanneer verstoring van broedende vogels en wegnemen of vernielen van eieren niet voorkomen kan worden, dient het werk uitgesteld te worden tot de jonge vogels zijn uitgevlogen en het nest niet meer gebruikt wordt.
- Geen materiaal/materieel plaatsen in de buurt van struiken, bomen en woningen waar nesten en nestkasten aanwezig zijn.

Rugstreepad

Wanneer zanderig terrein met plassen water tijdens de werkzaamheden niet afgeschermd of opgeruimd wordt, is het mogelijk dat de rugstreepad dit gebied zal bevolken. Dit is voornamelijk mogelijk in de periode april-september. Het creëren van geschikt voortplantingsgebied kan voorkomen worden door vorming van plassen (regen)water in het plangebied te voorkomen.

Daarnaast kan voorkomen worden dat rugstreepad het gebied kan gaan gebruiken door zo min mogelijk tijdens de werkzaamheden zandhopen aan te brengen. Dit zijn voor rugstreepadden geschikte leefgebieden (bijvoorbeeld als overwinteringslocatie).

Indien rugstreepad ten tijde van de uitvoering toch wordt aangetroffen, dienen de werkzaamheden stil te worden gelegd en dient de begeleidende ecooloog aan te geven welke vervolgstappen (met mogelijke ontheffingsaanvraag) moeten worden genomen.

6.2 Ecologisch Werkprotocol

Opstellen van ecologisch werkprotocol geeft aan in welke periode gewerkt kan worden en op welke manier gewerkt kan worden zonder hinderlijk te zijn voor aanwezige natuurwaarde. In het werkprotocol is omschreven op welke manier gewerkt moet worden en of hierbij ecologische begeleiding van een ter zake kundige ecooloog nodig is.

Ook wordt in dit EWP de eventuele ontheffing (afhankelijk van de uitslag nadere onderzoeken) meegegeven en worden de voorwaarden van deze eventuele ontheffing verwerkt in het EWP.

7 CONCLUSIE EN ADVIES

7.1 Conclusie

Provincie Utrecht is voornemens om de N273 bij Soesterberg te gaan aanpassen. Hierbij zullen werkzaamheden aan zowel de N273 worden uitgevoerd als aanpassingen aan de parallel gelegen fietspaden.

In paragraaf 1.3 zijn onderzoeksvragen geformuleerd. Vanuit het uitgevoerde onderzoek zijn daarop de volgende antwoorden te geven:

1. Welke beschermde soorten zijn binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden aanwezig of op basis van de aanwezige biotopen niet uit te sluiten?
 - a. Grondgebonden zoogdieren, (bunzing, boomarter, steenarter, das, egel, eekhoorn) vleermuizen, algemene broedvogels, vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats, hazelworm, levendbarende hagedis, rugstreeppad en teunisbloempijlstaart.
2. Is aanvullend soortgericht onderzoek noodzakelijk om te kunnen vaststellen of beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden aanwezig zijn? Zo ja, voor welke soorten?
 - a. Vleermuizen; foerageergebied en vaste vliegroutes (indien wel verlichting langs de (zuidelijk) fietspaden wordt geplaatst)
3. Welke effecten ondervinden de aanwezige en te verwachten beschermde soorten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep, betreft het hier negatieve effecten die leiden tot overtreding van verbodsbepalingen?
 - a. Negatieve effecten die kunnen leiden tot overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming betreffen:
 - Het verstoren en doden van aanwezige algemene muizensoorten en grondgebonden zoogdieren en (tijdelijk) vernielen van leefgebied van algemene muizensoorten en grondgebonden zoogdieren.
 - Verstoren van foeragerende egels in en rond plangebied en de werklocaties.
 - Het verstoren van foeragerende en mogelijk aanwezige bunzingen in en rond het plangebied en de werklocaties.
 - Verstoren van foeragerende boomarters en steenarters in en rond het plangebied.
 - Verstoren van dassen tijdens werkzaamheden tijdens nachtelijke uren en tijdens schemering in de ochtend en avond.
 - Door werkzaamheden verstoren van verblijvende vleermuizen in woningen en gebouwen buiten het plangebied.
 - Werkzaamheden tijdens nachtelijke uren en bij zonsopkomst en -ondergang en met kunstlicht voor foeragerende vleermuizen en verstoren van mogelijke vliegroutes van verschillende vleermuizen.
 - Opzettelijk verstoren en vernielen van nesten van algemene broedvogels in de struiken, ruigtes en bomen rond het plangebied.
 - Opzettelijk verstoren van nesten van algemene broedvogels in de bomen en struiken in de buurt van het plangebied.
 - Verstoren van foeragerende en aanwezige vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats.
 - Verstoren van broedende vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats rond het plangebied.
 - Opzettelijk doden en verstoren van rugstreeppad in plangebied indien geschikte omstandigheden (zand en goed vergraafbare grond) ontstaan tijdens de werkzaamheden.
4. Welke voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen om negatieve effecten te voorkomen en daarmee overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen?

- a. Hoofdstuk 6 behandelt de voorzorgsmaatregelen ten aanzien van grondgebonden zoogdieren, (bunzing, boommarter, steenmarter, das, egel, eekhoorn) vleermuizen, algemene broedvogels, vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats, hazelworm, levendbarende hagedis, rugstreeppad en teunisbloempijlstaart.

5. Moeten maatregelen worden genomen om negatieve effecten te mitigeren of te compenseren?

- a. Dit is afhankelijk van het uitvoeren van nader onderzoeken naar de volgende soorten/soortgroepen:
- Vleermuizen; foerageergebied en vaste vliegroutes (indien wel verlichting langs de (zuidelijk) fietspaden wordt geplaatst)

Werkzaamheden mogen pas uitgevoerd worden nadat de nadere onderzoeken zijn afgerond

6. Is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk?

Dit is afhankelijk van de mogelijk uit te voeren nadere onderzoeken. Dit wordt in een apart verslag vermeld en daarin wordt aangegeven welke vervolgacties nodig zijn.

7.2 Nadere onderzoeken

Voor de volgende soort(en)/soortgroepen is het uitvoeren van nader onderzoek noodzakelijk:

- Vleermuizen; foerageergebied en vaste vliegroutes (indien wel verlichting langs de (zuidelijk) fietspaden wordt geplaatst).

De nadere onderzoeken dienen uitgevoerd te worden conform de verschillende protocollen:

- Vleermuizen; vleermuisprotocol, zoogdiervereniging, 2021.

De nader onderzoeken dienen uitgevoerd te worden door een ecooloog met kennis en ervaring in het onderzoeken naar de desbetreffende soort(en)/soortgroepen.

8 BRONNEN

Geraadpleegde internetpagina's:

- <https://www.ndff-ecogrid.nl>.
- <https://www.verspreidingsatlas.nl>.
- <https://www.zoogdiervereniging.nl>.
- <https://www.vogelbescherming.nl>.
- <https://www.ravon.nl>.
- <https://www.vleermuis.net>.
- <https://www.vlinderstichting.nl>.
- <https://www.bij12.nl>.

Bijlage

1. Natuurwetgeving

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Al enige jaren is sprake van decentralisatie op het gebied van de diverse 'groene taken'. Met de Wet natuurbescherming is de tendens van decentralisatie formeel bekrachtigd en zijn enkele nieuwe instrumenten toegevoegd. De Wet natuurbescherming moet op termijn (2018) opgaan in de Omgevingswet. De bepalingen en instrumenten uit de Wet natuurbescherming zijn hier al (grotendeels) op voorbereid.

Het bevoegd gezag gaat over naar de provincie. Ten aanzien van projecten op nationale schaal blijft de Rijksdienst van Ondernemend Nederland bevoegd gezag.

Voor de Wet natuurbescherming zijn ten aanzien van de Soortenbescherming twee richtlijnen en een nationaal beschermingsregime van toepassing:

- Vogelrichtlijn;
- Habitatrichtlijn;
- Nationale soorten.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn is een Europese richtlijn die in 1979 is vastgesteld en is gericht op de bescherming van vogelsoorten binnen de Europese Unie (EU). De richtlijn verplicht de lidstaten tot de instandhouding van de in het wild levende vogelsoorten op hun grondgebied en heeft betrekking op de bescherming van vogels, hun eieren, nesten en leefgebieden.

De richtlijn draagt tevens zorg voor de extra bescherming van broed- en trekvogels die:

- met uitsterven worden bedreigd;
- gevoelig zijn voor veranderingen in de leefomgeving;
- als bijzonder zeldzaam beschouwd worden;
- bescherming nodig hebben vanwege de eisen die ze aan hun habitat stellen.

Verbodsbepalingen

Artikel 3.1

Lid 1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.

Lid 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

Lid 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.

Lid 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Habitatrichtlijn

De Europese Habitatrichtlijn is complementair aan de Vogelrichtlijn en richt zich op de bescherming van bijzondere planten- en diersoorten (uitgezonderd vogels) en hun leefgebieden.

Deze richtlijn is inclusief het Verdrag van Bern (bijlage II) en het Verdrag van Bonn (bijlage I).

De in de Habitatrichtlijn genoemde maatregelen zijn gericht op:

- het behoud van natuurlijke habitat en ecosystemen;
- de bescherming van leefgebieden van bepaalde dieren en planten.

Met de richtlijn wordt getracht een Europees ecologisch netwerk tot stand te brengen (Natura 2000), zodat migratie van planten- en diersoorten binnen de EU mogelijk wordt gemaakt.

In bijlage I van de Habitatrichtlijn wordt de beschermde habitat genoemd. In bijlage II zijn de planten- en diersoorten genoemd, waarvan de habitat beschermd moet worden om deze soorten in stand te houden. Een aantal van deze soorten heeft een prioritaire status, wat inhoudt dat niet alleen de soort, maar ook de leefomgeving hiervan als beschermd beschouwd moet worden.

In bijlage IV worden de soorten genoemd die strikte bescherming genieten. Het is verboden deze soorten te doden, te vangen, te verontrusten of hun habitat aan te tasten. Veel soorten uit bijlage IV zijn ook genoemd in bijlage II.

Verbodsbepalingen

Artikel 3.5

- Lid 1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Lid 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Lid 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Lid 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- Lid 5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Nationale soorten

De nationale soorten betreffen een bescherming van een lijst met zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers (onderdeel A) en planten (onderdeel B). Het betreffende bevoegd gezag stelt in een verordening vast voor welke van deze soorten de verbodsbepalingen onverminderd gelden en voor welke soorten een vrijstelling geldt.

Verbodsbepalingen

Artikel 3.10

Lid 1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde "houtopstanden").

Het verbod op het geheel of gedeeltelijk vellen van houtopstanden is niet van toepassing op:

- Houtopstanden binnen de grenzen van de bebouwde kom;
- Houtopstanden op erven of in tuinen;
- Fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- Naaldbomen, bedoeld om te dienen als kerstbomen, niet ouder dan 20 jaar;
- Kweekgoed;
- Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs watergangen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Dunnen van een houtopstand;
- Uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die bedoeld zijn voor de productie van houtige biomassa welke ten minste eens per tien jaar worden geoogst. En bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid als aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan 2 meter en aangelegd na 1 januari 2013.

De herplantplicht van houtopstanden geldt niet voor maatregelen ten behoeve van natuurontwikkelingen (in het kader van het halen van instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden en opgelegde mitigatie of compensatie in het kader van vergunningen of ontheffingen) en het creëren of onderhouden van brandgangen.

Provincies kunnen vrijstellingsregels of nadere regels voor een ontheffing voor herplantplicht opstellen.

Rode lijsten

Op Rode lijsten staan soorten die worden bedreigd in hun voortbestaan. In Nederland is inmiddels voor negen soortgroepen een Rode lijst gepubliceerd in de Staatscourant:

- vogels;
- dagvlinders;
- zoogdieren;
- reptielen en amfibieën;
- paddenstoelen;
- libellen;
- krekels en sprinkhanen;
- korstmossen;
- zoetwatervissen.

De Rode lijsten komen voort uit het Verdrag van Bern. Dit verdrag vraagt bijzondere aandacht voor soorten die met uitsterven worden bedreigd en kwetsbaar zijn. Rode Lijst soorten genieten geen wettelijke bescherming.

Provinciale en gemeentelijke overheden en terreinbeherende instanties worden geacht rekening te houden met de Rode lijsten bij het uitvoeren van beheer en het formuleren van beleid.

Bijlage

2. Foto's plangebied

Oostelijk deel plangebied ter hoogte van rotonde De Brik.

Oostelijk gedeelte plangebied.

Westelijk gedeelte plangebied.

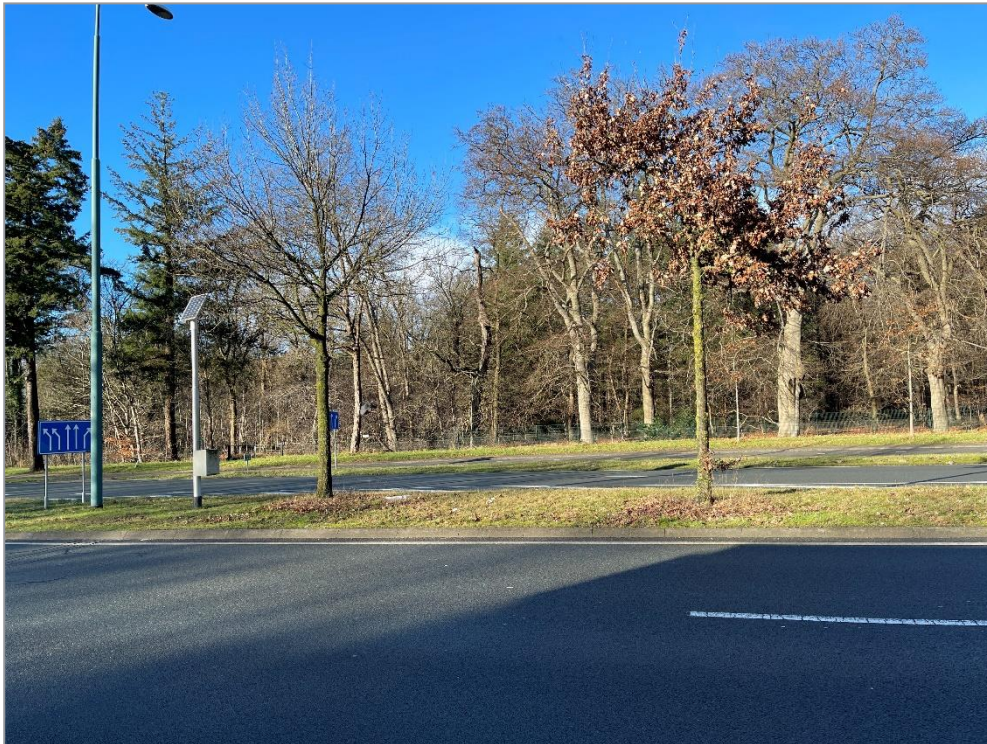
Wegberm langs N273 met bomen langs de weg en fietspad.

Noordelijk fietspad langs N273.

Zuidelijk fietspad langs de N273

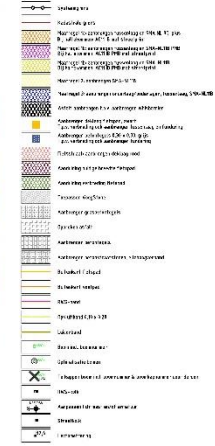
Enkele eiken op tussenberm N273.

Westelijk gedeelte plangebied ter hoogte van tankstation en kruising N238.

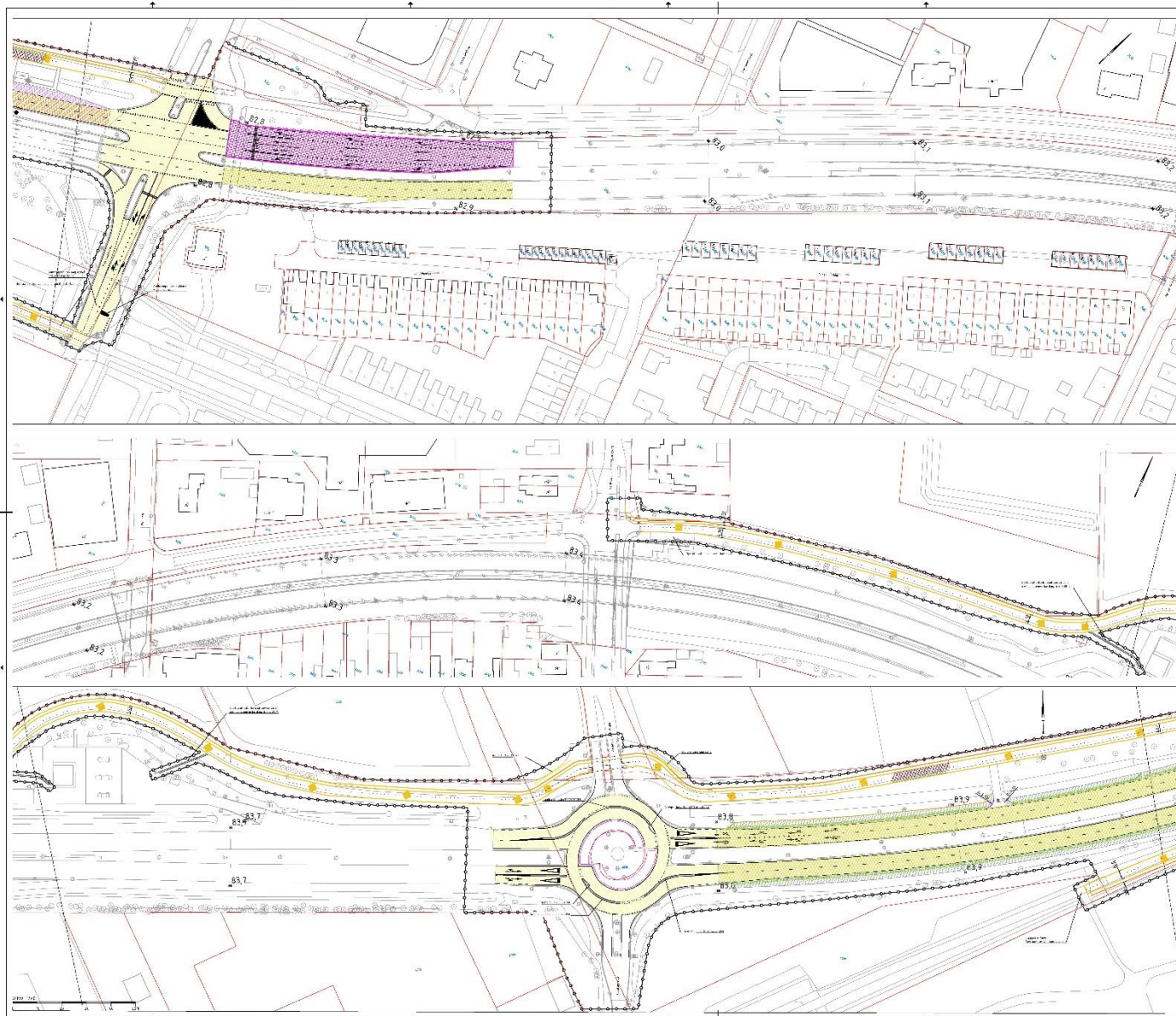
Bijlage

3. Kaarten nieuwe situatie N273 met maatregelen

Situatie/blindeling

Безплатно телефонно консултанство

[illegible]

LEGENDA

- [illegible]

Situatie/bladindeling

NZIF U 3214 - AMBUSH-ORIEI

Arrested growth, 5–10% decrease in growth rate
 Release of contents of vacuole

[illegible]

